

Gazetę wychodzi codziennie, wyjąwszy niedziele i dni świąteczne.

Oddzielne Nra Czasu, o ile zapas starczy, w Krakowie po 10 c., we Lwowie lub z przesyłką pocztową 12 c.

Prenumerata wynosi:

	na cały rok	na kwartał	na 1 miesiąc
Pocztą w państwie Austriackim	24 złr.	6 złr.	2 złr. 50 c.
„ do Włoch, Francji, Anglii, Belgii, Szwajcarii, Turcji	28 złr.	7 złr.	3 złr.
„ do państw należących do związku pocztowego	32 złr.	8 złr.	3 złr.

Prenumeratę przyjmuje się tylko od 1go do ostatniego dnia w miesiącu. — **Listy pieniężne i przekazy pieniężne** na prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać franco do Administracji Czasu w Krakowie. — **Listy reklamacyjne** niepodlegają opłacie pocztowej. — **Listy niereklamacyjne** nie przyjmują się. — **Ekspresów** nadsyłanych nie zwraça się.

CZAS

Prenumeratę przyjmują:

Administracja „CZASU” w Krakowie i urzędy pocztowe. **Miejscową prenumeratę** księgarnia S. A. Kryżanowskiego, handel Nowakowski w Sułkowie. — **Ogłoszenia (inseraty)** przyjmuje się za opłatą od miejsca wiersza drukiem drobnym (pettywem) za pierwszy raz 10 c., za każdy następny po 5 c. — **Nadawanie** (na 3 stronie dziennika) od miejsca wiersza drukiem drobnym po 30 c. za każdy raz. — **Dołączenie do „Czasu”** przyjmuje się za cenę 1 złr. od 100 ex. dla zamiejscowych, a 50 c. od 100 ex. dla miejscowych prenumeratorów. — **Ogłoszenia i prenumeratę** przyjmują: we Lwowie Agencja „CZASU” w głównym składzie tytoniu Nr. 11 przy ul. Trybunalskiej 4; w Warszawie wydział p. Adam, Rue Clément 4; (prenumeratę p. W. Raczkowski, Faubourg Poissonnière 33); w Wiedniu pp. Hasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bazyli, w Wroclawiu), A. Oppelt, Stubenbastei Nr. 2; R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze), H. Schalek, M. Dukas, M. Stern, tylko prenumeratę pp. H. Goldschmidt & C., w Frankfurtu n. M. G. L. Danneberg & C.

W Warszawie przyjmują ogłoszenia pp. Reichman i Fendler, biuro ogłoszeń przy ul. Senatorskiej.

Ogłoszenie przedpłaty.

Z przesyłką pocztową w państwie Austriackim na Listopad . . . złr. 2-50

Od 1 Listop. do końca Grudnia . . . 5—

Z przesyłką pocztową w państwie Niemieckim na Listopad . . . 6 marek

Od 1 Listop. do końca Grudnia . . . 12 —

Prenumerata liczy się tylko od pierwszego do ostatniego dnia w miesiącu.

Przegląd Polityczny.

Kraków 30 października.

Merytoryczne rozprawy obu delegacji rozpoczęły się zaledwie w połowie przyszłego tygodnia, gdyż wybranym referentom musi być pozostawiony potrzeba czasu do wystudowania przedłożonych im przedłożeń. Ani ze strony austriackiej, ani ze strony węgierskiej nie zostało do tej pory zapowiedzianym żadne posiedzenie komisji delegacyjnej.

Sędziom kroacki uchwalili zawieszenie działalności sądów przysięgłych na lat trzy. Z powodu presji wywieranej systematycznie przez radykalów na przysięgłych, widział się rząd zmuszonym wnieść projekt do ustawy względem prowizorycznego zniesienia sądów przysięgłych. W sejmie nie znalazł się żaden mówca, któryby przeciw temu bezwzględnie wystąpił. Baron Ziwickowicz przemawiał za zniesieniem obiektywnego postępowania, wskutek którego prasa wystawiona jest na ciągłe dokuczliwości. Frank chciał ratować choćby część dotychczasowego zadania sądów przysięgłych, i wnosił, aby przestępstwa polityczne podlegały rozstrzygnięciu sądów przysięgłych. Po oświadczeniu atoli bana, że wolność prasy nie będzie naruszona, przyjął wniosek rządu.

Przed niedawnym czasem czytaliśmy artykuł w „Schles. Ztg.” w którym na podstawie dobrych informacji, jak zapewniał autor jego, dowodzono, że nietylko Porta winna w opóźnieniu budowy kolei, które mają uzupełnić sieć kolejową na półwyspie bałkańskim, ile dotychczasowy przedsiębiorca kolejowy w Turcji baron Hirsch, który w burkami swymi zanadto skarb turkowi chce wyzyskać. Nie zważaliśmy zrazu na ten artykuł, sądząc, że może być natchnionym przez jakiegoś współpracownika Hirscha; przypomniał nam go jednak wczorajszy telegram z Konstantynopola, donoszący, że Porta, jak się zdaje pod naciskiem posła austriackiego, zagroził Hirschowi zaskwestrowaniem dotychczasowych linii, a oddaniem nowych in-
nemu przedsiębiorstwu, jeśli postawionych mu przez Portę warunków nie przyjmie. Rzecz ta nie jest oczywiście jeszcze zupełnie jasną, a dokładne wyobrażenia o niej zyskamy zapewne dopiero z wyjaśnień, jakie ministrowie poczynią w delegacjach wspólnych.

Droga pośrednia, jaką w Belgii obrał król Leopold, nie zadowolniła żadnej strony. Niebezpie-

czeństwo grozi tak krajowi jak koronie, ze strony gmin miast większych, które się z sobą koaliczają i dają wyraźnie do tego, aby ich rezolucje stały się przymus dla ciał prawodawczych. Objawia się w tem dążność do niebezpiecznego przewrta władz. Zupelnie nie w sprawie nieinteresowanej *Mémor. diplomatique* przypomina, że tylko ustrój taki, jaki nadano Belgii, jest gwarancją zjednoczenia kraju, i spowodował mocarstwa do uznania samoistności i neutralności Belgii. „Przełożenie punktu ciężkości na stronę gmin, uwydatni i zaostriż znowu etnograficzne różnice społeczne, i może w dalszym następstwie dać powód do podziału Belgii między przyległe mocarstwa.”

Zdaje się, że sprowadzenie takiego stanu rzeczy, byłoby dość dobrze widzianem w Niemczech. *Nordd. Allg. Ztg.* wspiera bowiem enuncjacjami swemi wyrażone dążności gmin miast większych. Rozrachowany tem burmistrz Brukselli Buhl, pragnąłby już odgrywać rolę udzielnego władcy, i pognął się tak daleko, że zażądał od Prezesa policji usprawiedliwienia się z kroków, jakie dla spokojności miasta w czasie wyborów poczynił. Z należytą odprawą, jaką mu dał ostatni, zamierzając zrobić przedmiot interpelacji w Izbie, oczywiście jedynie w celach agitacyjnych na rzecz przewagi gmin w ustroju państwa.

O rezultacie wtorkowych wyborów w Niemczech, przyniosła nam może dzisiejsze telegramy dokładniejsze nieco wiadomości. W doniesieniach, jakie mamy do chwili, kiedy to piszemy, wydatnia się tylko dwa symptoma charakterystyczne, że liczba głoszących socjalistów wzrosła znacznie, i że skutkiem zamieszania w koalicyjnych stronnictw środkowych, w bardzo wielu miejscach przyjdzie do wyborów ścisłościjszych.

W Berlinie z sześciu dawnych deputowanych wolnomyślnych przeszedł tylko jeden, drugi uległ już stanowczo kandydatowi socjalistycznemu, a reszta, między nimi Virchow i Richter, muszą się poddać ścisłościjszym wyborom. Kandydaci centrum tylko utrzymują się wszędzie, gdzie i dawniej wychodzili z urny wyborczej.

W sprawie brunswickiej obiegają dziś wieści, że w Berlinie nie powzięto dotąd stanowczej decyzji, że chcą jeszcze zbadać usposobienie różnych kół, a ponieważ Rada regencyjna zadawała niemała kłopotliwość, wcale z decyzją ostateczną spieszyć się nie będą.

Z Rzymu telegrafowano we wtorek do *Filberfelder Ztg.*, że cesarz rosyjski, książę Walii i król grecki, jako szwagrowie, a król duński, jako teść, przesłali niedawno księciu Camberlandowi radę, aby stan rzeczy w Niemczech uznał, bez wszelkich zastrzeżeń. Niezupelnie jeszcze udowodniona pogłoska dodaje, że i Cesarz austriacki miał się do tej rady przyłączyć.

Czy książę Camberland usłucha tej rady, a w razie usłuchania jej nie przekona się, że już przeminał czas, w którym pójście za nią mogło być skutecznym, o tem pouczy nas dalszy przebieg sprawy brunswickiej.

Jak donoszą do *Voss. Ztg.*, zamierza ks. Bismarck udać się, skoro tylko przebieg obrad w pruskiej Radzie stanu na to zezwoli, do Friedrichshagen, ponieważ brak powietrza i ruchu w Berlinie zaczyna zły wpływ wywierać na jego zdrowie.

Rząd francuski nie chce przyjąć wyższych kre-

sk, chce się ograniczyć do upewnienia zajętych zastawów w Chinach i wysłać tylko tyle ludzi, ile do uzupełnienia kompanij tonkichskich, przewidzianych bardziej chorobami niż bojem, potrzeba. Na pomnożenie sił obecnych mają tylko sformowane być dwa nowe pułki legii cudzoziemskiej.

W Petersburgu — jak donosi dziennik *Grażdanin* — poczyniono ważne odkrycia w sprawach rewolucyjnych, mianowicie wysłędzono i aresztowano człowieka, który w morderstwie pułkownika zandarmów Sudiejkina nie miałby przyimował udział od zbiegłego za granicę Degajewa. Nazwiska aresztowanego rzeczony dziennik nie podaje, lecz powiada, że wraz z jego ujęciem policya dostała w rękę nie, która doprowadzi do wyświecenia całego pasma sprysiężeń rewolucyjnych i ich celów.

W Moskwie indagacya studentów, mających udział w ostatnich rozruchach ulicznych, doprowadziła do przekonania, że inicjatorem i głównym przywódcą tych rozruchów był uczeń moskiewskiego uniwersytetu Piotr Roźdestwenski, który już w r. 1882 był wmięszany do jednego z procesów politycznych, lecz dla braku dowodów puszczony na wolność. Po nim najsilniej są skompromitowani: von der Brenken, Szewruk i Hryniewiecki. Katkow w swoim organie usiłuje osłabić znaczenie zamieszek w Moskwie, dowodząc, że studenci stosunkowo mało musieli w nich brać udział, skoro wśród tłumów ulicznych aresztowano tylko 75 studentów, a uniwersytet wraz z innemi wyższemi zakładami posiada ich do 3000. W innym jednak artykule tenże Katkow dowodzi, że rewolucyoniści pragną rozszerzyć propagandę na wszystkie uniwersytety rosyjskie. Takie stowarzyszenie już zawiązano, i w tym właśnie duchu wydaje ono proklamacye, których próbkę p. Katkow posiada. Celem rewolucyjnego związku wszystkich uniwersytetów jest osiągnięcie względnej bezkarności dla działających rewolucyjnych, bo gdy każdy student uniwersytetu będzie rewolucyonistą *eo ipso*, trudniej zatem będzie wobec mas współwinnych pociągać do odpowiedzialności pojedyncze indywidua.

Łatwo jest ocenić stratę publiczną wtedy, kiedy można to uczynić z zimnem zastanowieniem, ze spokojem w umyśle i sercu, kiedy ani uczucie, ani przywiązanie, ani świeże wspomnienie najserdeczniejszych, najcenniejszych osobistych stosunków nie jest w grze. Nieznajdujemy się w tem położeniu wobec nie zamkniętego jeszcze grobu Henryka Wodzieckiego; przeciwnie w chwili tej nie możemy sobie dokładnie zdać sprawy co przeważa w naszej boleści, czy względ na sprawę publiczną czy osobiste uczucia. A nie my jedni znajdujemy się w tem położeniu, ale niezawodnie cały ten bardzo liczny następ, który podzielał przekonania Henryka Wodzieckiego, jego prace, jego zawód publiczny i ci wszyscy, którzy mieli z nim do czynienia. Ktokolwiek zaś w ściślejszych z nim był stosunkach, ten nie mógł nie kochać go serdecznie, ten nie mógł oprzeć się

urokowi jego szlachetnej natury, prawości we wszelkiego rodzaju stosunkach, wierności i stałości w przyjaźni i życzliwości, wdziękowi w obejściu, mądrej miłości sprawy ojczyznej, zamiłowaniu wszystkiego co piękne i wykwintne na świecie, co wyższe w dziedzinie ducha.

Nikt nam nie weźmie za złe, jeżeli przedewszystkiem skreślimy wyrazy wdzięczności dla wiernego przyjaciela i obrońcy *Czasu*, dla wyznawcy jego zasad, dla jego ciągłego niemal doradcy i częstego współpracownika.

Jak w życiu człowieka publicznego, tak w istnieniu dziennika, są dobre i złe chwile, epoki pomyślności i przykrych przeżyć, w tych ostatnich poznaje się prawdziwych przyjaciół i zwolenników z przekonania; przykrych chwil nie brakło *Czasowi*, a właśnie w nich Henryka Wodzieckiego przywiązanie do naszego dziennika było niewzruszonym, pomoc i rada stała i wyborzą, słowem był on *à toute épreuve; envers et contre tous*. Taka zaś tylko stałość zapewnia byt, rozwój i przyszłość każdej instytucji. Prócz żalu po jego stracie, mamy to uczucie, iż wielki nam go będzie brak w codziennym zadaniu, w mozołnej publicystycznej pracy, że ubywa jeden z tych cennych dla każdego dziennika przyjaciół, z którymi rozmówić się można i warto zanim się zmacza pióro. Nie osobiste jednak względy, pomimo najściślejszej i najwierniejszej z Pawłem Popielem i Maurycem Mannem przyjaźni, łaskawie w znacznej części przelanej na późniejszych redaktorów *Czasu*, były powodem przywiązania i stałości w popieraniu naszego dziennika przez Henryka Wodzieckiego, ale cały szereg przekonań i myśli, którym hołdował, a którym *Czas*, pomimo zmiany ludzi i form, nigdy się nieprzeniewierzył. Henryk Wodziecki, acz pojednawczy, był stałym w swoich przekonaniach, drobniawym tylko nie był; nie lubił narażać niepotrzebnie rzeczy i sprawy, której bronił, szukał dla niej różnych dróg, ale nie dla osobistej popularności; w chwili stanowczej stał zawsze po stronie zasady i jej oddawał swój głos.

Chęć należycie ocenić znaczenie Henryka Wodzieckiego w naszym społeczeństwie i w naszym życiu publicznym, a tem samem i poniesioną świeżą stratę, niedosć jest obliczyć zasługi, które położył na licznych i ważnych stanowiskach, które zajmował; trzeba się wnieść do nieco wyższego rzędu pojęć. — Kto umie należycie ocenić wartość tradycy w życiu publicznym — a któż tego nie umie, choć nie każdy chce — ten dopiero pojmie znaczenie dla naszego społeczeństwa zniknięcia tego siedemdziesięcioletniego męża.

Henryk Wodziecki jest jednym z ostatnich z tego grona ludzi, którzy wiali w nasze po-

rozbiorowe życie, wyższe, ale zdrowe i czerstwe myśli, ducha inicjatywy obywatelskiej nie szalonej lub tuzinkowej, ale pochodzącej z wyższych pobudek moralnych, a rządzącej się rozumem stanu. Społeczeństwo polskie, a zwłaszcza kraj nasz, żyje dotąd kapitałem wytworzonym przez tych ludzi, zdrowiem i siłami, które oni w niego wiali, i które najczęściej bezwiednie od nich przywłaszczają sobie. W gronie tym liczącym szereg pierwszorzędnych znakomitości, a nad którem górować będzie w dziejach naszych postać Adama Potockiego, nieopóźdnie, a zawsze czynną, zawsze praktyczną odgrywał rolę Henryk Wodziecki; niepodobna jego i jego działalności odłączyć od tej grupy. Przyjaciel, powiernik, nieraz doradca Adama Potockiego, to znowu gorący obrońca daleko sięgających myśli tego męża stanu, Henryk Wodziecki rozumiał je, hołdował im, lecz praktycznym i pozytywniejszym może zakrojem swojego umysłu, miarkował je także czasem. Wzżyty od początku w duchową i polityczną działalność nieznużoną tego grona, przejął się jego treścią do najwyższego stopnia patriotyczną, a która na tem głównie polegała, — aby odłączyć sprawę polską od rewolucy, która tyle jej kłeski i zawodów przyniosła, z którą, jako oparta na prawie i historii, nie wspólnego mieć nie mogła i nie miała, i czyniąc rozbrat z żywiołami wyrotu europejskiego, zrobić ze sprawy polskiej rzecz ładu, porządku i bezpieczeństwa, i łączyć ją z interesami zachowawczemi społeczeństw nowożytnych; następnie zaś przerzucić punkt ciężkości spraw polskich z zagranicy do kraju, i zamienić zawodne nadzieje w pomoc obcą, na istotną u siebie realną pracę.

Henryk Wodziecki przyswoił sobie tego grona cele i dążności ratowania bądź co bądź rozsądkiem, naprawą dawnych błędów i grzechów, rozbratem ze zgubnemi teoriami i praktykami i z dobrowolnemi złudzeniami resztek bytu narodowego, i jak był przez długie lata czynnym wciąż żołnierzem tej szkoły, tak w końcu życia był tego grona żywą tradycją. Kiedy przyszło nadać wybitniejszą formę zasadom szkoły i kierunek śmiałości i jawniej wytknąć, przyłączył się bez wahania do tego działa.

Żywotność jednak szkoły i kierunku, zależała od zastosowania jej w życiu w ten sposób, aby miejsca złudzeń nie zajęło zwątpienie, miejsca szalonych porównań bezczynność, miejsca zachwalanych przedsięwzięć, fatalistyczne poddanie się losowi. Do tego jeden był tylko środek, dla wyjścia zwyciężonego z tego położenia, jedna droga, pracy narodowej, płodnej, sumiennej na wszystkich legalnie przystępnych polach życia. I tu Henryk Wodziecki dał rzadki przykład zgodności, teoryj i zasad z praktyką i

WARSZAWA w przeddzień wojny 1812 r.

(5) (Ciąg dalszy.)

Wróćmy do porządku chronologicznego. Matuszewicz po przyjeździe X. Pradta udał się natychmiast do niego, żeby go zawiadomić o poleceniu, jakie otrzymał od Napoleona i przedstawić mu cały sekretny program konfederacji. Pradt musiał być zapewne otrzymał w tym przedmiocie trochę więcej szczegółowych instrukcyj, a mianowicie, żeby entuzjazm narodowego nie hamował, ale baczył na to, ażeby cesarz nie był w tej sprawie zbyt skompromitowany. W takim duchu bawiał się, lecz więcej to jeszcze zamąciło jego sady.

Matuszewicz przed rozpoczęciem wszelkich czynności przygotowawczych do konfederacji, czekał na odpowiedź z Puław na list, jaki pisał do księcia jenerała Z. P., zapraszając go w imieniu Napoleona, ażeby stanął na czele zamierzonej konfederacji, a osobno prosił syna jego księcia Adama, wzywając go o przystąpienie do tejże konfederacji. Odpowiedź otrzymał co do szlachty dopiero dnia 12go lipca. — Stary książę, pomimo swoich 80ciu lat, przyjął propozycję. Syn jego odparł Matuszewiczowi długim tekstem, w którym mu duszę swoją otworzył. Przytoczymy go w całości:

„Czytałem, kochany i czeigodny przyjacielu, list, któryś do mych rodziców pisał, wraz z ustępem do mnie adresowanym. Trudno opisać, cośmy, od czytując list takowy, uczuli. A więc spełnione będą nasze życzenia, nasze nadzieje, nasze marzenia, nasze usiłowania, które każdy w miarę możliwości z właściwego sobie niósł miejsca. Polska powstanie ze swoich popiołów; ma niezawodną nadzieję odzyskania wszystkich swoich porzeczanych części. Lecz wespół radości, którą powszechnie wiadomości te wzbudzają, ja jeden skazany jestem na łączenie osobistych żalów z widokami i nadziejami mojej ojczyzny. Rodzice moi będą mogli niewłocznie udać się do Warszawy, aby być świadkami pamiętnego aktu, który nowe istnienie Polski rozpocznie; ja zniewolony jestem pozostać, być głuchym na głos przyjacieli, na głos tyłu przywołujących mnie powodów i obowiązków.

Ponieważ przez przychylnosć dla mnie, żądasz koniecznie, bym przyjechał, jest moją powinnością zdać sprawę z pobudek, które mi nie pozwalają opuszczać teraźniejszego mego ustronia. Znasz lepiej, niż ktokolwiek wypadki, które mnie sprowadziły do Rosji i przez jaki zbieg okoliczności zająłem miejsce w ministerjum. Cesarz Aleksander, od czasu, gdy go po raz pierwszy przed laty siedemnastu poznał, nie przestał mnie obypywać dowodami swojej dobroci, a nawet przyjaźni, jaką monarchowie rzadko zaszczycają prywatnych. Sądziłem, że bez ubliżenia temu monarsze mogę wziąć udział w sprawach jego państwa, w nadziei stania się użytecznym prowincyom polskim pod panowaniem rosyjskiem, a przez to samo i tym, który się innym mocarstwom w podziale dostają. Przypomnisz sobie, że moje nadzieje nie były próżne; dowodem tego wypuszczenie Polaków być poddanych dwóch państw, wyzwalenie kilku znakomitych naszych jeńców, od czasu naszej rewolucy zatrzymanych, zaprowadzenie nakoniec edukacyi narodowej w naszych prowincyach.

Wnet ożywiły mnie pooblebniejsze nadzieje. — Widziałem możliwość połączenia sprawy Aleksandra, któremu winien byłem wdzięczność i przywiązanie, z odrodzeniem i szczęściem mojej ojczyzny. W tej właśnie epoce wszelka nadzieja dla Polski zdawała się oddawać straconą — jej sprawa przez Francję zupełnie zapomniana. Powziąłem myśl odżywienia jej w tym gabinecie, który był jej najwiecej nieprzyjaczynym. Nasunąłem cesarzowi Rosji, aby przywrócenie Polski wziął za nową podstawę swej polityki i w tym celu korzystał z wojny powszechnej, na jaką się zanosilo. Pożyśkać formę oddzielnego, konstytucyjnego przez monarchę Rosji rządzonego królestwa było podobnawszym jedynym błogim widokiem, do którego wdzychać mogłismy. Lecz kiedy wypadki zawodziły moje oczekiwania, kiedy sprawy Europy coraz się więcej mąciły zaczęły, przewidziałem, że wnet podwójne intesera, podwójne serca mego obowiązy, nietylko nie będą mogły się zgodzić, ale nawet staną się sobie zupełnie przeciwe. Prosiłem więc o uwolnienie z ministerjum i takowe otrzymałem nie bez trudności. Odtąd pobyt mój w Rosji, której opuszczać, położenie moje, moje stosunki i wyraźna

1) Pierwsze to rozczarowanie nastąpiło w Puławach w 1806 r.

wola cesarza, nie dozwalały, miał jedynie na celu bronić dozwolonych prowincyom polskim przywilejów, zasłaniać osoby od krzywd, na jakie były wystawione i nie spuszczać z oka interesów mego kraju, jakkolwiek wzięłyby obrót sprawy polityczne. Trochęlika podobna na miejscu przez los mi przeznaczonem, uważałem za święty dla siebie obowiązek, bo przyszłość była ukryta, a interesa Polski zdawały się niknąć w obszernych planach, które zatrudniał bohaterowie wieku.

„Nie tajno ci także, iż od lat czterech usilowałem oddać się z Rosji, gdzie mnie tylko osobiste dla Cesarza wiązały względy. Po sześć miesięcy spędzałem na łonie rodziny. Lbno nie pozyskałem zupełnego uwolnienia, otrzymałem pozwolenie przebywania za granicą i przedłużałem je, ażeby nie mieć nawet pozoru udziału we wszystkim, co się sprzeciwiało interesom i nadziejom mojej ojczyzny. Tymczasem Cesarz Aleksander nie przestawał dawać mi dowodów zaufania, dobroci i przyjaźni; częsta moja nieobecność nie osłabiała w niczem uczucie jego względem mnie; rzadka ze strony władców powołność, z jaką pozwalał mi przedłużać moje oddalenie, acz mógł nalegać na powrót i stawiać mnie w najokropniejszym położeniu, zwiększała moją ku niemu wdzięczność. Dziśaj nowy się widok otwiera, mierz zniszczenia zawieszonym jest nad Cesarzem Rosji. Polska powstaje z początkiem tej pamiętnej walki; pytam się ciebie, czeigodny przyjacielu: byłoby zgodne z honorem, któremu nikt bezkarnie nie ubliża, z prawością, z przyjętymi zasadami przywitości, abym jeden z pierwszych stanął przeciw Monarsze, któremu jeszcze służy, który wyczerpał dla mnie wszystkie względy przyjaźni i delikatności? Wystąpiłbym się na kary hańbiące, a co większa, okryłbym się plamą niewdzięczności, która skazywała czysty mój dotąd charakter, którejby nawet nie zmazały patriotyczne mego postępków powody. Mógłbyś zbiedz żołnierz na moje położenie? Nie powinienbyś żądać poprzednio swego uwolnienia, rozwiłać węzły, które zawsze honor szanować każe, nim je za rozwiłane uzna? Czyliż moja służba nie wkłada na mnie tychże samych obowiązków, a nadewszystko tejsze samej względności? Czyliż moje stosunki osobiste nie wzmacniają tych obowiązków? Czy w tem zdarzeniu złe lub dobre postępie, powody mego postępowania nie będą nigdy wątpliwe i każdy je uzna za honorowe.

„Dalem dowody mej bezinteresowności i niezachwianego przywiązania do mego kraju i narodu. Mogę odmawiać życzeń świętej sprawy, z którą mój ojciec, brat i tyli przyjaciele się wiąże, od której wspólne ich szczęście i szczęście mojej ojczyzny zawisło? Mógłbym nie doznawać mąk najboleśniejszych, iż mi nie wolno natychmiast poświęcić jej życie? Mógłbym nie być przyjętym wdzięcznością dla tego, który Polsee był błogi i święty przywróci? Nigdy cień dwuznaczności nie splamił mego charakteru! Miałbym się uwodzić ambicyą figurowania w Rosji? Wszakże chcę jej poświęcić tak drogie interesa i obowiązki, nie opuszczaćbym Petersburga, lecz w nim pozostał.

„Gdyby przeznaczenia mojej ojczyzny były jeszcze niepewne, gdyby dla jej zbawienia trzeba było poświęcić najwięcej szanowane względy, nie powinienbym się wahać, a przynajmniej mógłbym i dla siebie i dla tych, co mnie sądzić będą, znaleźć wymówek. Ale któż może wątpić o skutkach tej walki? Któż, obdarzony zdrowym rozsądkiem, nie widzi, że wszystkie prawdopodobieństwa geniuszu wojny zwycięstwo rokują; przeciwnie, Aleksandrowi wszelkie grozą niebezpieczeństwa. Byłoby szlachetnie, byłoby do usprawiedliwienia przysądzać do tyłu nieochybnym kłesg goryczy, jakaby uczył na widok niewdzięczności człowieka, którego szczególniejszym obypywał względami! Czy moja osoba jest lub nie jest z wami, w niczem to zapewne wpływać nie będzie na losy Polski, w niczem nie przynajmniej ciężaru szali, na której ta zrzeczna i potężna ręka waży i ostatecznie rozstrzyga przyszłość narodów. Nie mogąc więc ani mieć, ani usprawiedliwić przekonania, iż mogę być potrzebny i użyteczny ojczyźnie, mamże nadaremnie okrywać się smrotem i wstydem? Byłoby to działać przez patryotyzm, od którego honor jest nieoddzielnym, nie zaś ulegać obawom i zupełnie osobistym widokom.

„Wiem, na co się narażam, jeśli mego postępku nie osądzą wedle zasad sprawiedliwości i prawdy, lecz jeżeli dla uakniienia dwuznacznej roli i miomownego nawet skądzenia interesom mego kraju schronił się na łono rodziny, jeżeli właściwie mi miejsc było w prowincyach rosyjskich, mamże być złe widzianym i karany za to, że dla chwałebnych pobudek zbliżył się do sceny wypadków? Z drugiej strony, gdybym w tej chwili zapomni-

com winiem Cesarzowi Aleksandrowi, nasi rodacy w Rosji uczuliby zaraz skutki tego, i mój postępek stałby się może hasłem najsurowszych i najstraszliwszych dla tamtejszych prowincy przesałdowań.

„Zbyt dawno znamy się, czeigodny przyjacielu, bym mógł przypuszczać, że złe o mnie sądzisz; lecz więcej od ciebie żądam, chcę, żebyś usprawiedliwił całą ważność moich powodów przed tymi zpromiędzą naszych rodaków, którzy niewłaściwie o mnie powzięli mniemanie. Na usprawiedliwienie teraźniejszego postępowania mego odwołuję się do moich czynów, do świadectwa rodaków, którzy przez lat dziesięć bliżej na mnie patrzyli. Zdam się nawet z ufnoscią na wyrok samego Cesarza Napoleona. Niech będzie moim sądzicą. Umie on jednym rzutem oka i najobserwantsze pojęcie kombinacye, od których losy narodów zawisły, i rozwiłać najdelikatniejsze nici, które człowieka pochlebiam sobie, iż jakiekolwiek dano mu o mnie wyobrażenie, odda mi sprawiedliwość, że jak we wszystkich chwilach mego życia, tak i dzisiaj ojczyzna była i będzie pierwszym moim życiem celem; obowiązek zaś jedynym działem moich prawi-

„Przyjaźń twoja wybaczy mi, iż tak długo o sobie mówiłem; cierpliwość pomoże ci od początku do końca przeczytać ten list. Chcąc skrócić, nie rozrozdę się nawet nad wyrażeniem niezmiennych uczuć, jakimi dla ciebie przejęty jestem na zawsze.”

Piękny to, szlachetny list; każdy pojmie walkę, jaka się toczyła w duszy zagnanego męża, lubo Aleksander nie był godzien tych wzniosłych uczuć, jakie książę Czartoryski miał dla niego, i z czasem sam się książę o tem przekonał. Dobrze jednak uczynił z dwóch względów, raz że się trzymał na odosobnieniu w ciągu tego pojedynku na śmierć między dwoma obłąkami potęgami, że się nie naraził tak, jak ojciec, na cięższe jeszcze rozczarowanie ze strony Napoleona; drugi raz, że mu to pozwoliło być wiecej użytecznym ojczyźnie na kongresie wiedeńskim.

JULIUSZ FALKOWSKI.

(Ciąg dalszy nastąpi).

zastósowaniem; w tem też miejscu, i z tego punktu widzenia, dopiero ocenić należy tę niezmordowaną jego działalność w tylu instytucjach, na tylu ważnych posterunkach; w tylu sprawach i wypadkach życia publicznego. Mniemali niektórzy, że szlachetne zamiłowanie wykintniewo życia światowego, stawało czasem Henrykowi Wodzieckiemu na przeszkodzie w spełnieniu rozlicznych publicznych obowiązków. Nie mylniejszego, jak to się najczęściej dzieje z podobnymi fabrykami opinii publicznej. Nie było pilniejszego, sumiennego pracownika w szczegółach od tego meża, który wytyczał zajmował stanowisko; zaświadczyć o tem mogą te biura, w których do ostatniej chwili, do wyczerpania sił pracował, komisje sejmowe i te instytucje na czele których stał.

Był to jeden z tych, którzy na wszystko znajdują czas; organizacja bogata i elastyczna, która wszystkiemu poddać umiała! Administrator, ekonomista, mówca, publicysta, człowiek światowy w najlepszym tego słowa znaczeniu, z uroczymi tradycjami końca ostatniego wieku, mąż wytrwałnego zdania, a wesołego dowcipu, który go u innych cenili z niezwykłym upodobaniem, ale przede wszystkim chrześcijańskim i katolickim we wszystkich stosunkach życia — zwłaszcza w rodzinie, którą zacnie i świetnie przedstawiał.

Umysł żywy, wciąż zajęty, chęci wiedzy i coraz to nowszych wiadomości, Henryk Wodziecki, pomimo rozlicznych zajęć biurowych szedł z biegiem czasu umysłowego świata, śledził go i mówił o nim w sposób nadzwyczaj zajmujący. W ostatnich chwilach — a przytaczamy to, jako dowód wyjątkowej żywotności tej bogatej natury — napisał artykuł o ojcu Lacordaire, który na parę godzin przed śmiercią skończył i podpisał. Człowiek czynny i umysł czynny! Ale przede wszystkim wierny zadaniu swojego życia, to jest podjęciu dla sprawy i kraju pracy, z uwagą, aby nawet miłością nieroztropną nie zaszkodzić im. I to uczucie do ostatniej godziny nie opuściło go, i dla tego do ostatniej godziny żywo go obchodziła każda krzywda, każda niesprawiedliwość, wyrządzona narodowi; „to wstrętne, to oburzające“, rzekł, gdy mu przeczytano ostatnią znaną napasę *Nordd. Allg. Ztg.* na Polaków, a gdy go zapytali w wilię śmierci córka i synowa, czy mają przeczytać sejmowy artykuł *Czasu*, usłyszeli te tak proste, a wiele mówiące słowa: „oczywiście, was to nie interesuje, ale mnie bardzo.“ Jak zaczął, tak zatem skończył troską i żywym zajęciem się sprawą publiczną.

A niech nam jeszcze wolno będzie podnieść podręczną moję, ale tylko na pozór, a rzeczywiście nieocenioną zaletę Henryka Wodzieckiego, oto piękność form w życiu publicznym. Niemal to za prawdę, a chyba dla płytkich umysłów obojętny czynnik uszlachetnienia, a zatem postępu społeczeństwa. A pod tym względem Henryk Wodziecki był mistrzem.

W czasach sprawiedliwości dla naszego kraju i słusznego ocenienia ludzi, nie mógł być pominięty przez Monarchę, który tej sprawiedliwości jest żywym wyrazem, mąż tylu zasług i pracy i tego znaczenia, a wiadomo, jak z żywymi oznakami zadowolenia społeczeństwo nasze przyjęło powołanie Henryka Wodzieckiego do Izby panów; był to hold oddany nie tylko człowiekowi, ale także systemowi polityki narodowej, który zapewnił i ustalił dzisiejszy między krajem a monarchią stosunek.

Zamierzamy o stracie, jaką poniosło nasze stronnictwo, a to tylko wobec i przez wzgląd na stratę, jaką poniosło społeczeństwo i kraj. Powiem jednak szczerze, że tak ze względu na osobę, jak na stanowiska i posady, które zajmował Henryk Wodziecki; jest ona dla stronnictwa dotkliwa. Tem przecież jedynie się pocieszamy, że praca, walka i zasługi jego, nie będą stracone dla sprawy, zasad i przekonania, których bronimy.

KOESPONDENCYA „CZASU.“

Wiedeń 29 października.

© Najważniejszym rysem wspólnego budżetu delegacyom przedłożonego jest, że pomimo ery pokoju niema sposobu, ani nawet żadnego usiłowania, żeby budżet wojenny zmniejszyć. Pokój nie przeszedł być zbrojnym, a to jest zawsze najlepszym dowodem, że tylko ten warunek czyni możliwą ufnosć w erę pokoju. Budżet wojenny lubo nie wzrasta, jednak nie przestaje ciężać na całym gospodarstwie państwa. Nadwyżkę okazuje budżet marynarki, bo trudna rada, Austria nie może pozostać w tyle po za pancernikami i torpedami; nadwyżka na konsulały odpowiada ogólnemu życzeniu, żeby ta instytucja lepsze usługi oddawać zaczęła. Fakt, że Bośnia i Hercegowina przestały być biernymi, ale wykazują nadwyżkę, jest nader pocieszającym.

Żywszych obrad w delegacjach zapewne nie będzie; ogólniki o Skiermieniach mają zadowolić amatorów komunalnych; bliższych zaś rozpytań o stosunki z Niemcami sfery ministerstwa spraw zagranicznych bardzo sobie nie życzą. Nie wiadomo, czy Węgry do tego życzenia się zastosują, a trudno zrozumieć, dlaczego dyskusja o tem ma hr. Kalnokiego żenować.

Prędzej, niż to zwykle bywa, pospieszyła się

Nordd. Allg. Ztg. odpowiedzieć na moje korespondency — ale w sposób, do którego jesteśmy przyzwyczajeni; nie argumentem, nie dowodem, ale oskarżeniem i potwarzą, w czem jej *N. Fr. Presse* sekunduje. Wice według tych znacznych organów *Czasu* i *Pester Lloyd* to są nieprzyjaciele państwa, a dalej, informacje moje są intrzyga hr. Bensta. Jest to *idée fixe* ks. Bismarka, że gdziekolwiek, choćby na księżycu, pojawiłaby się jakaś krytyka, lub nie-miła mu wiadomość, to zaraz *Nordd. Allg. Ztg.* z polecenia ogłasza, że to intrzyga hr. Bensta. Nie wiem, gdzie hr. Benst przebywa i czy go te oskarżenia dochodzą i obchodzą. Z mojej strony, nie dla *Nordd. Allg. Ztg.*, ale dla czytelników *Czasu*, odpowiadam, że oskarżenia owe są zarówno absurdalne, jak i prostą nieprawdą. Przyjdzie czas, że powrócimy do osnowy moich informacji.

Przeciw stał już wysokości budżetu wojennego nie można oponować; jednak w tej chwili właśnie przedstawia się świeży przykład, jak dalece budżet ten siły państwa absorbuje i nie pozwala zwrócić je tam, gdzie istotna zachodzi potrzeba. Podają dzienniki wiadomości, że Wernld w Steyr, Ringhoffer w Pradze oddalił około 1000 robotników, nie podał jednak, że już dawniej fabryki w Wiener-Neustadt, Florisdorf, Simmering oddaliły około 1500 z braku roboty. Tymczasem wiadomo, że dla samych państwowych linii kolejowych potrzeba obecnie 2000 wagonów rozmaitych i 200 lokomotyw, że linie te ruchowi osób i towarów podobać nie mogą. Minister handlu, skrepowany budżetem, niemożę zamówień stosować do potrzeb, nie może uprzedzić i zapobiedz przesileniom, które tak pod względem ekonomicznym, jak i socyalnym są niebezpieczne.

Budapeszt 28 października.

△ Dzisiaj odbyło się na zamku królewskim w Budzie uroczyste otwarcie przez Cesarza posiedze-
nia obu Delegacji wspólnych — każdej oddzielnie, jak zwykle. Przed 12 godziną w południe zgromadziła się na zamku budzińskim w sali tronnej Delegacja austriacka, którą zwykle pierwszą przyjmuje Monarcha, w razie, gdy Delegacje obradują w Peszcie, a nawzajem Delegacja węgierska ma pierwszeństwo, gdy Delegacje zebrane są w Wiedniu. Wkrótce po zgromadzeniu się Delegacji austr. wszedł Cesarz do sali, a gdy stanął przed tronem, po którego obu bokach stali ministrowie węgelscy, prezes ministrów austriackich hr. Taaffe i dygnitarze dworu, a delegaci półkolem przed tronem, — prezes Smolka powitał Monarchę mową, której treść zaraz wam telegrafowano. W odpowiedzi, Cesarz odczytał podaną przez wielkiego mistrza dworu hr. Trautsona mowę tronną, znaną już w tej chwili czytelnikom naszym w dosłownej osnowie z telegramu.

Ustęp mowy tronnej, zapewniający, że według wszelkiego prawdopodobieństwa można spodziewać się, iż nastaje „epoka pokoju, niezmiernie kłóconej pracy i podźwignienia dobrobytu“, wywołał lekki okrzyk brawa wśród Delegacji. Z wielką uwagą słuchany był drugi ustęp mowy, oznajmijający, że „nasze stosunki z wszystkimi mocarstwami europejskimi, a szczególnie z sąsiednimi państwami są jak najprzyjaźniejsze“.

W kółach Delegatów podnoszono różnicę tego ustępu mowy tronnej do Delegacji, z ustępem mowy tronnej, zagajającej przed miesiacem Sejm węgierski, w którym główny nacisk położono wówczas na najlepsze stosunki monarchii austriacko-węgierskiej z cesarstwem niemieckim. Teraz mowa tronna, bez oddzielnej już wzmianki o stosunkach z Niemcami, zapewnia o „najprzyjaźniejszych stosunkach z wszystkimi mocarstwami europejskimi, a szczególnie z sąsiednimi państwami“, przeto nie tylko z cesarstwem niemieckim, ale i z Rosją, a także z Włochami, Serbią, Rumunią i Turcją. Za najważniejszy i najwięcej pokojowy uznano powszechnie powyższy ustęp mowy oraz ustęp mówiący o zjeździe monarchów w Skiermieniach, a brzmienie: „Zjazd, który miałem niedawno z Ich Ces. Mościami Cesarzem rosyjskim i Cesarzem niemieckim, dał mi nie tylko pożądaną sposobność do odnowienia serdecznych stosunków z cesarstwem rosyjskim domem, ale zarazem świadczą o zgodzie trzech monarchów i ich rządów, aby utrzymać i zabezpieczyć potrzebne dla dobra ich ludów podstawy pokoju i spokojności.“

Wielu tu słusznie sądzi, że oba powyższe ustępy mowy tronnej mają na celu uspokojenie wrażeń sprawione go w Petersburgu wzmiankowanym ustępem mowy do Sejmu węgierskiego. Niektórzy mniemają, że przytoczone wyżej ustępy dzisiejszej mowy tronnej odpowiadają teraźniejszej sytuacji politycznej, różnie nieco od położenia, jakie było przed miesiacem w chwili otwarcia sejmu węgierskiego. W ostatnim okresie drugiego ustępu dzisiejszej mowy upatrują tu wzmiankę o porozumieniu się trzech rządów, przeciw ruchom antysejskim.

Po odczytaniu mowy tronnej, zeszedł Cesarz z stopni tronu i wszedł w kóło delegatów, rozmawiał najprzód z prezesem Smolką, a następnie z wszystkimi po kolei delegatami. Rozmawiając z prezesem Smolką, abolewał Monarcha nad nieszczęściem, które dotknęło niedawno znanego prezesa; zapytany był o zdrowie Grocholskiego i mówił o pracach Delegacji. Z delegatami Wodzieckim, Czerkowskim, Chrzanowskim, Hausnerem, Jaworskim, Madejskim rozmawiał Cesarz o obradach Sejmu galicyjskiego, i wspominał, że tegoroczna sesja sejmowa pełna pracy, dała bardzo dobre rezultaty. W rozmowie z del. Chrzanowskim mówił Cesarz o ważnych uchwałach Sejmu galicyjskiego w celu skutecznej regulacji rzek i zabezpieczenia kraju od powodzi, na co poseł Chrzanowski odrzekł, że Sejm ufa, iż przy opiece Monarchy nad tem ważnym dla całego kraju dziełem, będzie ono odpowiednio uchwałom sejmowym pomyślnie przeprowadzone. Z del. Hausnerem rozmawiał Cesarz także o regulacji rzek w Galicji. Dłuższą rozmowę prowadził Monarcha z del. Hohenwartem, a z del. Riegerem mówił o rozprawach w sejmie czeskim.

Opuszczając zamek budziński delegaci austriaccy spotkali zgromadzoną już w bocznej sali Delegację węgierską, którą zaraz wprowadzono do sali tronnej. Obok tronu, oprócz ministrów wspólnych i dygnitarzy dworu, stanął także prezes ministrów węgierskich Koloman Tisza, a prezes delegacji Ludwik Tisza powitał w jej imieniu Cesarza mową, w której, podobnie jak prezes Smolka, mówił o zadaniach delegacji, aby uchwalić sumy nieodzowne do utrzymania bezpieczeństwa i potęgi całej monarchii na zewnątrz, przy czem podnosił gotowość zawsze Węgier do ofiar w tym celu. Ale

powołując się na mowę tronną do Sejmu węgierskiego, zapewniającą o „przyjaźnielskich stosunkach między narodowych“, wyraził radość z uszczelnionej nadziei utrzymania pokoju, co pozwoli także utrzymać budżet wydatków w normalnych granicach, a pokojową epokę pozwoli wyszukać w celu powiększenia produkcji krajów, a zarazem wyjednania, aby po za granicami monarchii w międzynarodowych stosunkach było uznanie dla ekonomicznych jej interesów.

W odpowiedzi na ten głos prezesa, odczytał Cesarz w języku węgierskim też samą mowę tronną, którą miał wprzód w języku niemieckim do delegacji austriackiej. — Potem rozmawiał Monarcha, jak zwykle, z wszystkimi delegatami.

Minister skarbu zamianował rewidenta rachunkowego Tadeusza Żebrowskiego radcą rachunkowym przy rachunkowym departamencie krajowej dyrekcji skarbu we Lwowie, a adjuńta urzędów pomocniczych prokuratury skarbu we Lwowie Leona Kowalskiego dyrektorem urzędów pomocniczych przy rzeczonej prokuratury.

Mianowania w armii. Najj. Pan raczył najlaskawiej zarządzić, ażeby pułkownik Leonard Mogiła Stankiewicz, adiutant przy komendzie obrony krajowej w Graczu, który, według rezultatów superatritium, okazał się niezadowolnym do pełnienia służby przy milicji krajowej a natomiast jest zdolnym do pełnienia służby lokalnej i przy mobilizacji, został przeniesiony do ewidencyj styryjskiego strzeleckiego batalionu obrony krajowej Nr. 22, a przy tej sposobności, w uznaniu wieloletniej, wiernej, a wobec nieprzyjaciela znakomitej służby, raczył najlaskawiej nadać mu order Korony żelaznej III klasy, z uwolnieniem od taksy. Dalej raczył najlaskawiej przenieść poniżej wymienionych oficerów do czynnej obrony krajowej: Alojzego Sedlaczka, porucznika pułku piechoty nr. 56; do kołomyjskiego batalionu obrony krajowej nr. 66; Jana Franzla, porucznika pułku piechoty nr. 45, jako instruktora do bieżącego batalionu obrony krajowej nr. 70; Aleksandra Kościusza Kościelkiego, porucznika przy pułku ułanów nr. 11, jako instruktora do pułku ułanów obrony krajowej Nr. 3.

Kronika miejscowa i zagraniczna.

Kraków 30 października.

Księżna Windischgratz, żona głównodowodzącego, przybyła do Krakowa już na pobyt zimowy. — Fmp. bar. Ramberg, który od kilku już komendał 12 dywizji przebywał w Krakowie, opuścił wczoraj nasze miasto, przeniesiony do Koszyc na Węgrzech. Bar. Ramberg zostawił w naszym mieście najlepsze wspomnienia i licznych przyjaciół. Wszelkstronnie wykształcony, znanaw i miłośnik dzieł sztuki, miał cenny zbiór zabytków. Wyjazd państwa Ramberga jest ubytkiem w życiu towarzyskim społeczeństwa krakowskiego.

— Posiedzenie Rady miejskiej, zwołane na dzisiaj, odroczone zostało następującymi okolicznościami: „Gdy na zasadzie statutu miejskiego (§ 70) kilkunastu radców miejskich zaprzestowało przeciw traktowaniu sprawy rezygnacji Prezydenta miasta na tajnem posiedzeniu, żądając publicznego jej traktowania, przeto zniewolony jestem odwołać niniejszem posiedzenie tajne, zwołane na dzień dzisiejszy, a zamieszczać przedmiot ten na pierwszym miejscu programu publicznego posiedzenia we czwartek d. 6 listopada r. b.“

Za prezydym *Teodor Baranowski* m. p. — Sekcja szkolna i dobroczynna ukonytowała się wczoraj, wybierając jednogłośnie przewodniczącym r. m. Dr. Majera, Prezesa Akademii, a jako zastępcę r. m. prof. Dra Zolla.

— Place naucoyielu w klasach równorzędnych. Sekcja szkolna postanowiła, aby place dla dwudziestu dwu nauczycieli klas równorzędnych, wypłacane od budżetu zaliczono do funduszu miejskiego, tak, iż Prezydent został upoważniony do przelania odpowiedniej kwoty do kasy Rady szkolnej okręgowej. Uchwała ta sekcji szkolnej przychodzi w pomoc nauczycielom, narazem na tak dotkliwe przykrości z powodu nieotrzymywania pensji od otwarcia roku szkolnego.

— Z Uniwersytetu. P. Roman Grabowski, rodem z Ciepłkowic, w Galicji, otrzymał dziś na tutejszym Uniwersytecie stopień doktora praw.

— Dr Józef Rosenblatt, docent Uniwersytetu Jagiellońskiego, został zaproszony przez Towarzystwo prawnicze wiedeńskie, zostające pod przewodnictwem bar. Hiego, aby przyjechał (na koszt Towarzystwa) do Wiednia i miał w niem odczyt. Dowiadujemy się, że Dr Rosenblatt przyjął zaproszenie i w listopadzie r. b. będzie miał tamże odczyt z dziedziny prawa karnego.

— Śledztwo prowadzi się w sprawie barbarzyńskiego zgnęcia się Malika, gospodarza na Zwierzynie, nad parobkiem, Kapustą, którego posadzącego o krzywdę i chęć wymusić na nim przyznanie, obiewał, jakiegoś donieśli, wrzącą wodą i kłut rozpalonego gwóźdźmi. Kapusta nie umarł, jak rozpuszczono wieść, ponieważ wszakże ciężkie uszkodzenia, które uczynił go na jakiś czas niezdolnym do pracy.

— Wystawa przedmiotów afrykańskich w Muzeum techniczno-przemysłowym. Zwiędających od chwili otwarcia do środy t. j. przez 6 dni było razem z młodzieżą szkolną 167 osób. Naddatkę wpłynęły: od pp. Pruszyńskich 1 złr. 60 c., od p. Jadwigi Biechońskiej 1 złr., od p. K. Kamińskiego 1 złr., p. El. Cz. 80 c., p. L. 80 c., p. Kor. B. 70 c., N. N. 60 c., J. K. 20 c., p. Krz. 15 c., od małego chłopca 5 c.; razem 6 złr. 90 c. W d. 29 b. m. zwiędalio wystawę osób 12, naddatków wpłynęło 30 centów.

— Dary. Cesarz udzielił z swej prywatnej skatutły gminie Bileze na wewnętrzne urządzenie nowowubudowanej cerkwi, zapomógł w kwocie 100 złr.; gminie Krasna na budowę szkoły 50 złr.; gminie Truszwice na budowę szkoły 50 złr.

— W sprawie zapisów i fundacji s. p. Barczewskiego krążą sprzeczne wiadomości. Możemy tylko na pewne donieść, że wykonawcą testamentu jest Dr Jan Czajkowski, poseł i adwokat we Lwowie. S. p. Barczewski był wielkim miłośnikiem dzieł sztuki, a podróżując zagranicą, miał nagromadzić piękne zbiory. Jest mniemanie, że zapisał je Muzeum narodowemu w Krakowie, ale to równie wymaga stwierdzenia, jak doniesienie o hojnych zapisach.

— Towarzystwo ochrony zwierząt we Lwowie wydało świeżo odezwę, podpisaną przez posła Feliksa Pławickiego, jako prezesa, i Feliksa Lewandowskiego jako sekretarza, do ludzi dobrej woli, aby wpisywali się do Towarzystwa w celu bronięcia wspólnymi siłami od zatyru lub katowania zwierząt. Sprawa ta w innych krajach jest powszechną, u nas jeszcze w kolebce. Cel, łączący ludzi szlachetnych w Stowarzyszenie, nie ogranicza się bynajmniej tylko na nieopuszczeniu wyrządzania krzywd zwierzętom; ma on

Repertuar teatru krakowskiego.

W sobotę 1go listopada: *Chata pod lasem* w 5 aktach, Fryderyka Soulié.

W niedzielę 2go: *Chata pod lasem* w 5 aktach, Fryderyka Soulié.

Muzeum Narodowe (w Sukiennicach) otwarte jest codziennie od godziny 11ej do 3ej popołudniu z wyjątkiem poniedziałków, za opłatą wejścia 20 cent. w dzień zwykły, w niedziele i święta po 10 cent. od osoby.

Wystawa nieustająca Towarzystwa Przyjaciół Sztuk Pięknych w Sukiennicach otwarta codziennie od godziny 12ej do 4ej prócz poniedziałku. — Wstęp w niedzielę 15 cent., w dniu powszednie 30 centów.

Groby królewskie, Groby zasłużonych (w krypcie na Skale), Grób Skargi (u św. Piotra), oraz Skarbiec katedralny i kościoła N. P. Maryi, oglądać można w chwilach wolnych od nabożeństwa za zgłoszeniem się do zakrystyi.

Gabinet Archeologiczny Uniwersytetu Jagiellońskiego (*Collegium majus*) zwiędzać można codziennie od godziny 12ej do 4ej — prócz niedziel, świąt i ferij uniwersyteckie bezpłatnie.

Muzeum Techniczno-Przemysłowe w gmachu Franciszkańskim otwarte codziennie od godziny 10ej do 6ej — Wstęp 20 cent. od osoby. W niedziele od 10ej do 2ej bezpłatnie.

— D. 29go października deszcz do późnej nocy; term. od 6.0 doszedł do 8.4 C. Barometr wyszedł wysoko; o godz. 7ej rano d. 30go stan jego był 751.2 milim., term. 5.4 C. — Wiatr zachodni.

— W piątek d. 31go października: Wigilia do Wszystkich Świętych, s. Wolfganga.

Wiadomości artystyczne, literackie i naukowe.

Wystawa w Muzeum techniczno-przemysłowym.

Tydzień już upływa, jak przedmioty przysłane przez S. S. Rogozińskiego z zachodnich brzegów Afryki, wystawione zostały w trzech serach na widok publiczny. Zdawało się, że ciekawość publiczna poznania owoców głośniejszego czasu polskiej wyprawy, zmanifestuje się jaknajbardziej, sząc frekwencja w sali muzealnej. Tymczasem dzieje się przeciwnie i trudno w istocie zrozumieć powody obojętności, okazywanej przedsięwzięciu, które ma wyłącznie cele publicznego dobra na oku. Sama wyprawa wyniknęła z pobudek przyszłości, a nie z dobrej woli polskiego imienia i przyniosła zbiorom krajowym poczet charakterystycznych produktów zachodnio-afrykańskiego przemysłu, który każde inne społeczeństwo spieszyłoby oglądać z zapalem, choćby tylko dla przekonania się o naukowych lub ekonomicznych wartości samej wyprawy podróźnika. — Zarząd Muzeum spieszył z wystawieniem takowych, aby zarówno wyształconej jak i mniej oświeconej warstwie społeczeństwa przedstawić stopień kultury, na jakim stoją pierwotne ludy w ogóle, a w tym wypadku plemiona, na których terytorium rozgrywa się kolonizacyjna działalność Europy. Szczególnie zaś miało Muzeum na względzie młodzież szkolną z zakładów. Młodzież ta ma tu bowiem najlepszą sposobność, poznać gruntownie kawałek tej części ziemi, którą szkolna nanka geografii z braku dokładniejszych wiadomości traktuje zazwyczaj jaknajpozbiedniej. Wystawionym umyślnie geograficznym obrazem ziemi, zamieszkanej przez plemiona, z którymi się stykał podróźnik, ilustrują nauce surowe materiały i wyroby miejscowego przemysłu. Ich szereg, poczynając się od przyrządów krajowej żeglugi i rybolarstwa, prowadzi do ładowego życia mieszkańców i przedstawia surowe materiały w skórach dzikich zwierząt różnego rodzaju, wyroby koszyków i mat łykowych, części ubrania, roboty z kości słoniowej, szkieletów węzów i muszli, służące do ozdoby i religijnych obrzędów fetyzmu, pieniądze muszlowe i żelazne w prełach, instrumenta muzyczne do religijnych ceremonii i wojennego użytku i t. d. i t. d., aby się skończyły bogatym zbiorem dzieł, nożów, znaków, godności, luków, kołczanów z zatrutymi strzałami i torporów, stanowiących wojenny arsenał ludzkości plemion.

W Kłosach (Nr 1008) zaszczytnie znany krytyk p. Kazimierz Kaszewski, zdając sprawę z przedstawionej w Teatrze Rozmaitości 3-aktowej komedii przez M. P. Moreau z francuskiego przełożenia, p. t. *Sprzymierzenie*, pisze z powodów wstępu p. Hoffmannowej w tej sztuce, że, zamianfestowała najkorzystniej talent swój w rolach komedii salonowej, tak zwanych konwersacyjnych, co w żargonie teatralnym znaczy uczucie tłumione, przy akcyi swobodnej i dystygnowanej, okraszony dowcipem, które to role wprawdzie ustępują w znaczeniu partom patetycznym, lecz niemniej sprawiają widzom rozkosz pogodą. — Dalej rozbieraając sztukę, mówi krytyk: „Największy dąk należy się p. Hoffmannowej, która rzadko schodząc ze sceny, wypełnia rolę wdowy w wysokim stopniu artystycznie przeprowadzoną finezyą, dobroduszością, subtelnie cieniowaniem, myślą: wykonanie jej było tak łatwe i mistrzowsko skończonym, że nie już od sztuki, ale od samej natury więcej żądać niemożna. Temu wrażeniu skończoności dopomaga zapewne i to, że p. Hoffmannowa, o czem przekonałmy się nie tylko tu, ale wszędzie, przystępuje do kampanii — przeprasząc za porównanie — z gotowości Moltkego.“

Mają to powiedzieć, że umie swą rolę, ona ją wchłania, wieła. Ta pewność, która każdy krok i gest, każdy akcent, czyni prawie automatycznym, zjednoczonym z naturą: żadnej chwilewoli, żadnego zatrzymania, ustawiczny pęd, powiędzieliśmy maszynę, gdybyśmy po za tem fatalistycznym niejako ruchem nie dostrzegali kierowniczej ręki, talentu i szkoły. Taką też rolę droga opracowania prowadzi do królestwa sztuki. Niedbalstwo i pozostawienie efektu przypadkowi, nawet przy talencie, wytwarza rzemieślniczość. P. Hoffmannowa możemy śmiało postawić za wzór opracowywania roli, o ile ona naturę jej zdolności odpowiadają.“

Pani Zimajerowa w Berlinie. Berliński *Bürsen-Courier* donosi o pierwszym przedstawieniu *Pierścienia rodzinnego*. „Więcej jeszcze niż ta nowość francuska, podobna jest polska: Panna Zimayer. Sądząc z wielkiego powodzenia, jakiego pierwszego zaraz wieczoru doznała, aklimatyzacja obej tej artystki udała się jak najpłynniej. — Calkim „odrebną“ sposob jej gry i deklamacyj do ostatniej chwili nie dozwalał wcale wydać stanowczego sądu co do wrażenia, jakie egzotyczna debiutantka wywołała; musiała ona albo stanowczo się podobać, albo stanowczo się nie podobać. Tak się też stało; tylko że panna Zimayer, prawie wszystkim się podobała, i bardzo mało tylko osób miało jej do zarzucenia francusko-potoczna deklamacyj w śpiewie, sposób gry i wymowy. Do powabu operety i ślicznych jej melodii, delikatny sposób traktowania i muzyczno-filigranowe wyko-

nanie artysty bardzo się przydały. W deklamacji widniało dużo sprytu i figlarności, tekst i dyalog wszędzie prawie były wyraźne. W samej rzeczy, panna Zimajer, przy pierwszym swym występie na niemieckiej scenie, nie mogła od razu zaprzeczyć polskiego swego pochodzenia; tak up., mechaniczne wypowiedzenie obcych dźwięków, nie zniechęciły jeszcze z własną myślą i własnym uczuciem, często dotkliwie przekazywała grze i deklamacji. Ze panna Zimajer jest prawdziwą aktorką, dowiodła tego głośniejszymi okłaskami przyjęcia sceny kokieterii, w trzecim akcie. Panna Zimajer zresztą dłuższy czas była aktorką, jedną z najwięcej znanych sceny polskiej, w rolach młodych i wesołych naiwnych. Dopiero od dwóch — trzech lat przeszła ona do opery. Głos debiutantki jest mały, o przyjemnym nasieniem brzmienia, i nadaje się bardzo do jej zgrabnej francuskiej deklamacji w śpiewie. Pewne niepoorównane ciepło, dziwna miękkość, pewne poniekąd wschodnie, poddanie się wylanie się, jest szczególnie niewydatniającą się oznaką nowego tego zjawiska operetkowego. Właściwość ta działała nadsposobienie sympatycznie, chociaż pociągająca za sobą i niektóre braki. Tak u. p. grze Gillety brakło niekiedy energii. Niemiecka śpiewaczka byłaby w drugim akcie grała więcej stanowczo, byłaby więcej po wojskowemu zaśpiewała słynną pieśń o „Biquecie“. W każdym razie „Walhalla Operetten Theater“, uzyskał w nowej primadonie nader interesujący świeży znów nabytek.

Dr Włodzimierz Kozłowski, z Krakowa, miał świeżo w Towarzystwie Przyjaciół Nauk w Poznaniu odezwać „O Wacławie z Oleśka Zaleskim“. Oba dzienniki poświęcają zdając sprawę z odczytu, wyrażając się o jego obfitej w pogląd i szczegóły treści, nadając pochlebnie. Po odczytaniu wszczęła się ożywiona dyskusja o wypadkach niedawnej przeszłości, w której brali udział pp. Bentkowski, Jarochoński i prelegent.

Ostatni tegoroczny występ p. Hoffmannowej na scenie warszawskiej który odbył się we wtorek, a był czternasty z rzędu, w następujący sposób opisuje „Wieki“. Ostatni występ p. Hoffmannowej szczerze znowu zapelniał salę teatralną. Artystka krakowska zjechała się z naszą publicznością, swoją koncertową rolę Henryki Dolcy w „Sprzymierzeńcach“. Rozumie się, że nie brakło przeciągłych oklasków i przywołań, powtarzających się po każdym akcie i wśród scen, nierzadko za znakomitą grę ale i dla okazania serdecznej sympatii, jaką p. Hoffmannowa cieszy się w Warszawie. Dowodem tej sympatii i uznania był także wczoraj i wieniec srebrny, laurowy, z napisem: „Antoni Hoffmanowej. Warszawa. 1884.“ — wczoraj krakowskiej artystce po akcie drugim. Tak świetnie zakończone występy, nakłoniły niezawodnie p. Hoffmannową, że w niedalekiej przyszłości odwiedzi znowu Warszawę, gdzie pozostawia po sobie najprzyjemniejsze wspomnienia. Żegnamy więc ją serdecznie: do widzenia!

Słowo warszawskie donosi: „Układy pomiędzy dyrekcją teatralną a p. Modrzejewską już się ukończyły. Jak nas poinformowano, artystka nie zatrzyma się obecnie w Warszawie, lecz przybędzie do nas za dwa miesiące t. j. w lutym i zabawi tu przez cały miesiąc. Podczas pobytu Modrzejewskiej wprowadzoną ma być na scenę Teatru Wielkiego jedna ze sztuk Szekspira, u nas jeszcze niegrana.“

Przebieg literacko-artystyczny wyszedł Nr. 17 i 18 (podwójny). Zawiera on: „Sewo“, wiersz Ciesława; „Sąsiedzkie poeichy“, humorystka przez autora „Kłopot st. kom.“; Dwie piosenki z Berangera, przez L. Kozłowskiego; „Stary kapral i Szczęście“, „Dobry czyn“, nowelka S. Czocha; „Henryk Heine“, studium T. Jeske-Choińskiego; „U wrot szczęścia“, dramatyczny wiersz J. A. Święckiego; „Uniwersytet w Frajburgu“, „Oj mój!“ wiersz Karola z Myślenia; Kronika, przez K. B.; Drobne wiadomości literackie i artystyczne.

Gazeta Narodowa w Detroit, pod redakcją p. Zawiszy i Piotrowskiego, zaczęła wychodzić od 1 października raz w tygodniu w rozmiarach dużych amerykańskich dzienników, i pomnożyła liczbę polskich publikacji za Atlantykami. Tekst z użyciem na sposób amerykański, pomieszanym razem, ale tekst pościągłym ożywionym duchem, widoczna chęć podania jak najwięcej wiadomości z Polski dla pomnażającej się z rokiem każdym emigracji ludowej, która polskie zaczyna tworzyć gminy i kolonie.

Tryumf Marceliny Sembrich-Kochańskiej. Dzienniki francuskie przepiewają ją hymnami pochwalnymi na cześć naszej śpiewaczki, która wystąpiła w operze włoskiej w Paryżu w „Lucy z Lamermoor“. Powodzenie Kochańskiej przewyższa wszelkie dawne tryumfy innych artystek — a nawet, jak twierdzi Figaro, Patti i Nilson, nie wzbudziły takiego entuzjazmu jak Kochańska.

Figaro, rozpisując się bardzo obszernie o pani Kochańskiej, zawiadamia swoich czytelników, że jest ona „polką.“

Gospodarstwo handel i przemysł.

Gazeta Lwowska donosi: Stanisławów 28 października. Komisja techniczna ukończyła dziś na linii Stanisławów-Bucacz swoją czynność; ruch towarowy na tej linii rozpoczął się dnia 1, a ruch osobowy dnia 15 listopada. Ruch osobowy i towarowy na dalszej linii, do Husiatyna, zostanie otwarty prawdopodobnie w pierwszych dniach grudnia.

Bank Rolniczy we Lwowie

podaje następujące sprawozdanie z ruchu na targu zbożowym:

Pszenica gotowa usposobienie słabsze. Żyto usposobienie dobre Owies usposobienie spokojne. Jęczmień poszukiwany. Rzepak usposobienie spokojne. Groch usposobienie dobre. Wyka usposobienie spokojne. Bobik usposobienie spokojne. Hreczka usposobienie spokojne. Kukurudza usposobienie słabe. Chmiel usposobienie spokojne. Konieczyna poszukiwana.

Lwów dnia 25 października 1884.		
Dziś notujemy za 100 Kilogr. loco Lwów.		
Pszenica gotowa	złr. 7.50	8.—
„ na terminie	7.—	7.50
Żyto gotowe	6.50	7.—
Żyto terminu	6.—	6.25
Owies obrotowy	5.50	6.—
Jęczmień nowy	6.75	7.50
Rzepak	—	—
Rzepak nowy	11.50	12.15
Groch do gotowania	7.—	9.—
Groch	5.50	6.50
Wyka	—	—
Bobik	—	—
Hreczka	—	—
Kukurudza	—	—
Chmiel za 50 kilo	50.—	70.—
Konieczyna czerwona	40.—	50.—
„ biała	—	—
„ szwedzka	—	—
Spirytus za 10,000 lt. pret zlr.	30.—	30.50
„ na terminie	28.—	28.50

Uwaga: Bank rolniczy utrzymuje na składzie owies, ziemniaki st. łowe, — przyjmując zamówienia na maszyny rolnicze, uprasza o nadsyłanie prób koniecznych, za którą płaci najwyższe ceny.

Wiedeń 28 października.

Na dzisiejszy targ dowieziono żywej nierogacizny galicyjskiej 3626, średnio-ciężkich węgierskich 2160, ciężkich bagonów 1633; razem 7419 sztuk.

Galicyjska płacono 32 do 35, 36, 38 złr.; średnio-ciężką węgierską 38 do 40 złr., ciężkie bagony 40 1/2 do 41 1/2 złr. 100 kilo żywej wagi.

Wilhelm Amirovitz & Carl Schels.

Od Administracji „Czasu.“

Dla Wiktora Zaremby złożyli: N. N. z Rzeszowa 10 złr., F. P. 5 złr.

Artykuły w dziale „Nadesłane“ nie podlegają redakcyi.

(NADESŁANE.)

(1788 ?)

MATTONIEGO
GISSHÜBLER
alkaliczna woda mineralna
SZCZAWIOWA
napój oszczędzający stołowy,
skutecznie bardzo na kaszle i chorobach zrył
katarach żołądka i pęcherza.
Henryk Mattoni, Karlsbad i Wieden.

Najlepsza woda do picia podczas epidemii.

Na etykietę i wypalony korek
jak obok
należy dobrze uważać.
MATTONI'S
GISSHÜBLER

NADESŁANE.

CHOROBY PECHERZA

Żyła wątroby, kamień, katar, niepowodzenie w urynowaniu. Szybko i radykalnie się leczy, przy pomocy...
Kłóć się przynajmniej ulegającą uleczeniu, a nigdy nie mija...
Ich niezaprzeczona skuteczność, sprawdzoną była 98 razy...
na 100 wypadków przez najznakomitszych lekarzy specjalistów...
we wszystkich okolicznościach pęcherza, nerek i kanałów urynowych. Plakon z 60 pigulek wyjechał się francusko po nadaniem...
mandatu plejofrankowego pod nazwą: Apleks BUCHER, 2, ulica Paré (Temple), w Paryżu. Broszura o chorobach pęcherza zawierająca 12 wspaniałych tablic anatomicznych...
kolorowanych, z dodatkami badań o chorobie nerek, wysłała się franco, pod opaską, za nadaniem jednego franka w mandacie lub marce pocztowej.
We Lwowie w aptekach P. P. Mikolajch i Krzyżanowskiego. W Krakowie w aptekach P. P. Trzanyńskiego, Rodyka i Wiśniowskiego. W Warszawie w aptekach P. P. D-ra P. Heinricha, Barea i w składach aptecznych P. P. Spiesza i Mrozowskiego. — Wymagać stempla rzędu francuskiego.

Ostatnie wiadomości.

X. biskup krakowski Dunajewski, który należy do deputacji Sejmu galicyjskiego, był wczoraj ciępiarny tak, iż nie opuszczał mieszkania.

Marszałek krajowy — jak nam ze Lwowa donoszą — wraca we czwartek ze Sambora, a za kilka dni uda się do Białej, która przygotowała uroczyste i świetne przyjęcie. Dzień 30 listopada przejdzie Marszałek na wsi w Łękach u pp. Wrotnowskich; 4go będzie w Białej zwiedzać tamtejsze zakłady przemysłowe. Nazajutrz zaś przyjmie obiad u prezesa Rady powiatowej białskiej p. Kluckiego. Jadąc lub wracając zatrzyma się w Krakowie. Już z tego programu okazuje się, że przedwczesną jest wiadomość o wyjeździe obecnie deputacyi do Cesarza. Deputacya ta uda się dopiero zapewne w połowie przyszłego miesiąca. Naczelnik Banku krajowego p. Wrotnowski, wziął urlop i wyjeżdża na kilka tygodni na wieś i do Warszawy.

Jak doniosła wczoraj nadeszła ze Lwowa depesza, wszelkie wiadomości podane przez dzienniki o dniu wyjazdu i przyjęcia przez Najj. Pana deputacyi Sejmu galicyjskiego były przedwczesne. Dotąd Wydział krajowy i Marszałek nie otrzymał zawiadomienia o wyznaczeniu audyencyi.

Dowiadujemy się z artykułu Dziennika Polskiego, który nadaje sobie wszelkie znamiona inspirowanego komunikatu, że postawienie i przyjęcie wniosku księcia Sapiehy w sprawie statutu kolejowego było zwycięstwem klubu środka i stanowiska komisji, nie zaś, wedle słów Czasu, obrotem wnioskodawcy, mającym na celu wtargnięcie w przepaść pierwotnego wniosku p. Hausnera.

Rozumiemy doskonale, o co idzie, chociaż byliśmy bardzo ostrożni i delikatni, a do tego rodzaju obrótów, z tamtej strony przyzwyczajeni jesteśmy od chwili, jak istnieje w naszym kraju życie publiczne. Dlatego też możemy się nie spierać z Dziennikiem Polskim, możemy pozwolić mu cieszyć się i święcić tego rodzaju tryumfy! Rzecz skłódlawa usunięta, dobra uchwalona, dla nas to wystarczy. Co zaś do zapowiedzi Dziennika Polskiego, że ks. Sapieha ma zamiar na przyszłej sesji postawić wniosek w sprawie statutu kolejowego, to powiemy tylko tyle, że do tego czasu dużo jeszcze w Sanie wody upłynie, a na dwoje babka wróżyła — o czem także z doświadczenia wiemy.

Piszą nam z Wiednia d. 29 października:

○ Nikt już nie ma najmniejszej wątpliwości, że w mieście podwójnego, wylącznego przymierza, nastąpi porozumienie, zupełnie na dzisiaj między monarchiami i rządami trzech państw, a stało się ono możliwym na skutek ścisłej przyjaźni Niemiec z Austrią. Ten stan rzeczy wynika z całego toku przemowy Cesarza. Może tylko zadziwiać, że we wielu sferach panuje obawa jasnego zdania sobie sprawy z tej sytuacji, gdy dzisiaj jest to obojętne, jeżeli podwójne przymierze ustalo, jak skoro ani Niemcom, ani Austrii z żadnej strony nie grozi. W razie zaś potrzeby mogłoby znowu traktatowe przymierze zostać zawartem. Jednakże niektóre sfery węgierskie inaczej się na to zaprawiają, mianowicie nie tylko opozycja, która już niebezpieczeństwa przeczuwa, ale sfery bardzo bliskie rządowi, a do większości Sejmu węgierskiego należące. Odbiło się to w relacji nawet N. fr. Presse, na co zwrócono tu uwagę.

(W owej relacji stoi: „Uderzyło to w kołach węgierskiej delegacyi, że hr. Jul. Andrassy nie był obecny przy przyjęciu u Cesarza. Nieobecność ta, jak zapewniają, nie jest przypadkową, lecz wynika z pobudek politycznych. W zanaufach politycznych kółkach obecnie sądzi, że hr. Andrassy bliżej stoi owych odróżnień w adresie wię-

kszości (podwójne przymierze), jak oficjalnych objawów o dzisiejszym kierunku polityki zagranicznej.“ Red.)

Telegramy własne „Czasu.“

Rzeszów 30 października. Przy wyborze posła do Rady państwa z grupy miast Rzeszów-Jaroslowski: w Rzeszowie 48 głosów, w Jarosławiu 939 gł., czyli razem 987 głosów; Hanasiewicz otrzymał w Rzeszowie 47 głosów, a prof. Roszkowski otrzymał w Rzeszowie 226 głosów, w Jarosławiu zaś 13, czyli razem 239 głosów.

Lwów 30 paźd. Według poufnego sprawozdania o stanie banku kryloszańskiego, przedłożonego przez reprezentanta dyrekcji zgromadzonemu tu delegatom „funduszu wdów i sierót po księżach gr. kat. obrządku“, wynosi niedobór banku w okragł. sumie 800.000 złr. Reprezentant wezwał zgromadzenie do wzięcia udziału w akcji ratunkowej, a względnie prosi o dostarczenie odpowiednich środków pieniężnych, ażeby bank mógł napowrót rozpocząć prawidłową czynność, gdyż tylko w ten sposób mogłoby mieć nadzieję uratowania zagrożonych sum funduszu wdów i sierót.

W celu zbadania sytuacji i przedłożenia na pełnym zgromadzeniu odpowiednich wniosków, wybrano osobą komitet.

Wiedeń 30 października. Ministerstwo oświaty zezwoliło na utworzenie 2 klasy czeskiej szkoły ludowej na „Favoriten“, ale pod tym warunkiem, aby liczbę godzin nauki języka niemieckiego powiększono. Nanczytelnie muszą wykazywać się świadectwami z dobrym postępem z języka niemieckiego. Oroczenie to zapadło wskutek znanego rekursu stowarzyszenia „Komensky“.

Wiedeń 30 paździer. Car udzielił następującym funkcyonaryuszom wystawy elektrycznej w Wiedniu odznaczeń: Dyrektorowi Grimburg i Pfaff otrzymał order św. Anny pierwszej klasy z gwiazdą, protokolant Leonhardt order św. Stanisława pierwszej klasy z gwiazdą, fabrykant Wüste i inspektor Schlichtegroll krzyż kawalerski orderu św. Stanisława.

Wiedeń 30 października. Po cofnięciu się wszystkich wiedeńskich towarzyszów assekuracyjnych, interesujących się początkowo sprawą asanacji banku kryloszańskiego, wysłał w ostatniej chwili tejżej „Oesterreichischer Phoenix“ ofertę, w której zobowiązuje się udzielić komitetowi ratunkowemu znaczniejszej sumy, w celu rozwikłania spraw banku, a żąda za to prócz stosownej gwarancji jeszcze i zobowiązania, że niedawno uchwalną przez Sejm przymusowa assekuracja cerkwi i budynków parafialnych, jemu wyłącznie przez komitet kościelnie poręczoną zostanie.

Peszt 30 października. ○ Sprawa połączeń kolejowych, stoi obecnie na pierwszym miejscu porządku dziennego politycznego. Przy pierwszej sposobności w Delegacyach zabierze głos hr. Kalnoky i w sposób stanowczy przypomni obowiązki Turcji. Węgrzy wielki w tym kierunku wywierają naciski. Telegramy wczoraj rozesłane o oświadczeniach Porty, odnoszących się do barona Hirscha, są zupełnie bezpodstawne; zapowiedzi bezprawia, konfiskaty kolei Porta ani nie złożyła, ani mogłaby złożyć. Telegram ów jest jedną z znanych baniek rządowego biura prasowego w Konstantynopolu.

Tryest 30 października. Odpowiedzialny redaktor Alabarda triestina Piotr Giurco, został przyaresztowany. Wymieniony dziennik jest organem irredentystycznym.

Berlin 30 października. Do National Ztg donoszą z Paryża: Zorilla, który przybył do Bordeaux, zamierza podobno niebawem ogłosić proklamacyę, wywołującą do powstania.

Paryż 30 października. Utrzymują, że konferencya w sprawie Congo, która miała się odbyć w początku listopada, ma być odroczona.

Rzym 30 października. Liczba senatorów ma być niebawem zwiększoną; spodziewają się tu zamianowania 20 nowych senatorów.

Bukareszt 30 października. U bankierów Balanoglu i Angelowitza popełniono znaczną kradzież przez włamanie się.

Petersburg 30 października. Proklamacye nihilistyczne zapowiadają wznowienie namietnej walki przeciw rządowi, ponieważ terroryści z różnymi grupami, zawarli spiski. Przyaresztowanie Łopatina, pociągnięto za sobą przyaresztowanie 50 innych osób. Między papierami Łopatina znalezione polecenie komitetu wykonawczego wymierzone przeciw prokuratorowi moskiewskiemu Murawiewowi. Jeden ze studentów miał zamachu tego dokonać.

Telegramy biura koresp.

Wiedeń 30 października. Armee-Verord. Blatt ogłasza awans listopadowy, podług którego zamianowani zostali: Arcyks. Karol Ludwik generałem kawalerii, arcyksiążęta Ludwik Wiktor i Ferdynand, i w. ks. Toskański fporucznikami, arcyks. Karol Stefan kapitanem korwety; następnie zamianowani zostali: baron Catty generałem broni; generał-majorzy hr. Henryk Herberstein, Antoni Mayer Montearabio, bar. Fryderyk Villecz, minister Kalnoky, Emil Musulin, hr. Edward Paar, August Demel, Alojzy Pokorny, Henryk Merolt, szef sekcji Fryderyk Müller, Gustaw Borosini, Emanuel Korwin, bar. Józef Wanka i bar. Adolf Nyary fporucznikami; generał-majorami zamianowanych zostało 11 pułkowników, następnie zamianowano dwóch pułkowników obrony krajowej i 10 pułkowników z zastrzeżeniem rangi.

Budapeszt 30 października. Nowo zamianowany minister obrony krajowej Fejervary złożył przed południem przysięgę w ręce monarchy. Uwołnienie Oreczego i nominacye Fejervarego na ministra obrony krajowej ogłoszono urzędowo.

Zagrzeb 30 października. Sejm przyjął wczoraj w dyskusyi generalnej i specjalnej przedłożenie w sprawie zawieszenia działalności sądów przysięgłych przy przestępstwach drukowych. Dziś nastąpi trzecie czytanie tego przedłożenia, poczem Sejm odczytany będzie na czas nieograniczony.

Berlin 30 paźd. Na 108 przeprowadzonych wyborów odbyło się 37 wyborów ścisłych; z tego wybrano: 15 socyalnych demokratów, 7 konserwatywnych, 20 kandydatów centrum, 7 kandydatów partii wolnomyślniej, jednego Polaka, 7 socyalnych demokratów, 18 narodowo liberalnych, 6 kandydatów partii państwowej, jednego Welfa, 2 kandydatów partii ludowej i 2 Alzateczyków.

Paryż 30 października. Temps donosi: Pułkownik angielski Chemsida, komendant Snakim, zamianowany został generalnym gubernatorem całego wybrzeża morza czerwonego z siedzibą w Massanah. Uważają to za objaw, iż Anglia zamierza wszystkie egipskie porty morza czerwonego stanowczo okupować.

Kursa. — Wiedeń 30 października 2 godzina 30 m. popoł. — Renta papier. 81 05. — 5%. Renta papier. nieopłat. 96 15. — Renta srebr. 82 25. — Renta złota 103 60. — 6%. Renta złota węgierska 103 20. — 4%. Renta złota węgierska 93 55. — Losy z r. 1860 134 80. — Akcy Banku Austr. Weg. 861. — Akcy kredy. 286 20. — Londyn 122 35. — Napoleony 9 71 1/2. — Lombardy 148 10. Losy roku 1864 173. — Akcy Kolei Karola Ludwika 272. — Akcy kolei Lwowski-Czerwonowieck. 192 50. — Akcy kolei węg.-półn.-wsch. 166. — Obligacye indemn. galicyjsk. 101 90. — Losy prem. węgiersk. 115 60. — Akcy Kolei Kach. Siedmiogr. 147 25. — Akcy kolei półn.-zach. Aust. 175 75. — 6%. Listy zast. hipot. 101 30. — 6%. Listy zastaw. galic. Zakład kredy. Ziemi. I. A. 99 50. — Akcy kolei Siedmiogr. 175 75. — Marki 60 05. — Ruble 124 50. — Dukaty 5 80. Srebro. — Akcy Anglo-Bank. —

Uspokojenie giełdy: spokojne.

Berlin 30 października. Banknoty austriackie 166 45. — Krótki Wiedeń 166 25. — Krótka Warszawa 207 20. — Banknoty rosyj. 208. — 5%. Listy zast. Polskie 62 30. — 4%. Listy Likwid. Polskie 56 20. — Akcy Kolei Karola Ludwika 113 75. — Akcy austr. kredytowe 479. —

ODPOWIEDZIALNY REDAKTOR I WYDAWCA

Antoni Kłobukowski.

Pociągi na kolejach żelaznych.

Odechodzą z Krakowa:

do Lwowa: kursyrski osobowy pospieszny miśszany Kraków odjazd 9 30 rano 10 46 r. 9 15 wiecz. 10 49 wie. Lwów przyja. 5 12 pop. 9 7 wie. 5 16 rano 11 13 rano

Do Tarnowa i Rzeszowa lokalny: Kraków odjazd 6 12 rano (Tarnów przyja. 9 7 rano Rzeszów 12 10 pop. Do Wieliczki | Kraków odjazd: 11 5 przed poł. Wieliczka przy.: 11 49 przed poł.

Przychodzą do Krakowa:

Ze Lwowa osobowy kursyrski miśszany pospieszny Lwów odjazd 3 45 r. 12 41 pop. 4 43 wie. 10 26 wnoć Kraków przy. 2 33 pop. 8 18 wie. 5 10 rano 6 48 rano

Z Rzeszowa i Tarnowa lokalny: Rzeszów odjazd 1 24 popoł. | Kraków przyjazd 7 53 wieczór Tarnów 4 46 popoł. | Kraków przyjazd 6 58

Z Wieliczki | Wieliczka odjazd 6 15 wieczór Kraków przyjazd 6 58

Z Wiednia osobowy pospieszny miśszany Wiedeń odjazd 8 rano 11 rano 2 25 popoł. Kraków przyjazd 9 42 wie. 8 30 wiecz. 7 22 rano

— 80 —

Kurs pieniędzy i papierów publicznych.

Kraków 30 października.

Waluty.

Ruble rosyjskie papierowe za 100 124 — 124 75
Marki niemieckie 60 25 60 25
Dukat ważny 5 75 5 83
20-to frankówka ważna 9 70 9 76
Imperial ważny 10 — 10 10
Rubel srebrny obrządkowy 1 64 1 74

Oblig.

Za 100 złr. wart. imien. oprócz kuponu bież. Wspólna państwowa renta papierowa 80 75 81 30
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne 101 50 102 50
4% galicyj. pożyczka krajowa 102 50 —
4% Oblig. komunalne galicyj. Banku krajowego 90 50 91 25
4% Listy likwid. Król. Polskiego za 100 rub. im. w. 87 — 88 —
oprócz kup. bież. w rubl. i kop.

Listy zastawne i dłużne.

Za 100 złr. im. wart. oprócz kuponu bież. 4 1/2% Listy zast. gal. Banku krajowego 90 75 91 75
4% „ „ „ „ „ 91 50 92 50
4% „ „ „ „ „ 86 75 87 75
4% „ „ „ „ „ 98 60 99 60
4% „ „ „ „ „ 101 50 102 50
4% „ „ „ „ „ 99 — 100 —
4% „ „ „ „ „ 40 let. 97 — 98 —
4% „ „ „ „ „ 36 let. 98 — 99 25
4% „ „ „ „ „ 36 let. 98 50 99 75
4% „ „ „ „ „ 20 let. 100 — 102 —
4% „ „ „ „ „ włość. we Lwowie 58 50 61 —
4% „ „ „ „ „ „ 58 50 61 —
4% „ „ „ „ „ „ 96 50 97 25

Akcyje kolejowe i bankowe.

Za sztukę oprócz kuponu bieżącego. Akcyje koleji Karola Ludwika 268 25 270 25
„ „ „ „ „ 191 50 193 50
„ „ „ „ „ 285 — 289 —
„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —
„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —
„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

„ „ „ „ „ 200 złr. 285 — 289 —

Rozkład jazdy wyl. uprzyw. kolei Północnej Cesarza Ferdynanda,

kolei Północnej Morawsko-Szląskiej i c. k. uprzyw. kolei Ostrawsko-Frydlandzkiej.

Ważny od 15 paździer. 1884 aż do dalszej zmiany.

Czas jazdy oznaczony jest według zegaru praskiego.

Liczby drukowane czarnym drukiem wskazują porę nocną od godziny 6 wieczór do godziny 5 minut 59 rano.

A. Wiedeń—Kraków.

Kilometry	STACYE	Pociąg posp. I	Pociąg osob. 9	Pociąg osob. 11	Pociąg osob. 23	Pociąg osob. 25	Pociąg osob. 31	Pociąg osob. 33 i 35
—	Wiedeń (Restauracya)	prz. p.	rano	wiecz.	po poł.	w noce	po poł.	
6	Floridsdorf	11:10	8:30	2:25	10:10	4:45		
14	Süssenbrunn (przystanek)		8:12	2:41	10:19	5:3		
19	Wagram		8:25	2:55	10:36	5:18		
32	Gänserndorf (Rest.)	Przyj.	11:40	8:34	9:3	10:48	5:29	
40	Budapeszt	Odj.		8:51	9:20	11:11	5:50	
44	Tepla-Trenczyn-Tepl.		12:3	4:37	8:10			
51	F. Marchegg	Odj.	7:57	7:57	7:45	1:7	5:—	
59	Gänserndorf	Odj.	11:42	8:56	9:25	11:19	5:58	
65	Angern			9:9	9:38	11:39	6:15	
71	Stillfried (przystanek)			9:16	9:46	11:49	6:24	
76	Dürnkut	12:5		9:28	9:59	12:9	6:41	
84	Hohenau			9:41	10:12	12:26	6:58	
88	Rabensdorf (str. Nr. 43)			9:53	10:24	12:43	7:13	
94	Bernhardthal (przystanek)			10:8		12:55	7:26	
100	Lundenburg (Rest.)	Przyj.	12:41	10:20	10:48	12:0	7:51	
106	G. Neusiedl-Dürnholz	Przyj.		12:39	1:24			
112	G. Zellerndorf			5:15				
118	H. Zellerndorf	Odj.				9:35		
124	H. Neusiedl-Dürnholz					1:12		
130	D. Berno			6:—	6:32		3:15	
136	Lundenburg	Odj.	12:45	10:27	10:58	12:48	8:5	
142	Mähr.-Neudorf			10:45	11:16	12:2	8:27	
148	Luschnitz (przystanek)			10:52		6:9	8:37	
154	Göding	1:12		11:3	11:36	6:25	8:41	
160	Strassnitz-Rohatetz			11:15	11:49	6:42	8:53	
166	Liderowicz (str. Nr. 77)					6:58	9:10	
172	Bisenz-Pisek (Rest.)	Przyj.	1:35	11:32	12:6		9:31	
178	Gaya	Przyj.	3:—			8:12		
184	Bisenz-Pisek	Odj.	12:10				5:45	
190	Poleschowitz (str. Nr. 86)	Odj.	1:36	11:34	12:10	7:11	9:39	
196	W.-Hradisch (Rest.)	Przyj.	1:52	11:45	12:21	7:25	9:53	
202	W.-Brod	Przyj.	4:46	1:13	12:29	7:36	10:5	
208	W.-Brod	Odj.	10:30	1:30	12:47			
214	Babitz (str. Nr. 94)	Odj.	1:55	11:59	12:33	7:42	10:11	
220	Napagedl						9:15	
226	Ottokowitz (str. Nr. 103)			12:16	12:52	8:5	10:35	
232	Quassitz-Plumtschau					8:16	10:46	
238	Zahlenitz (str. Nr. 111)			12:33	1:9	8:29	10:51	
244	Hullein (Rest.)	Przyj.	2:29	12:44	1:20	8:42	11:13	
250	Kromieryz	Przyj.	3:18	1:31		9:38	11:18	
256	Holleischn		3:38	1:33		9:37		
262	Holleischn	Odj.	1:42	11:43		7:39		
268	Hullein	Odj.	2:30	11:45		7:57	4:30	
274	Rzikowicz			12:48	1:23	8:48	11:19	
280	Przerów (Rest.)	Przyj.	2:48	1:—		9:2	11:33	
286	L. Olomuniec	Przyj.	3:29	1:12	1:46	9:16	11:47	
292	W. Berno		9:55	2:45	3:16	10:23	7:5	
298	V. Berno	Odj.	11:18	3:58			9:30	
304	M. Olomuniec		1:16	11:18	10:55	5:40	11:18	
310	Przerów	Odj.	3:—	1:16	12:42	9:35	3:52	
316	Radwanitz (str. Nr. 130)			2:13	2:7	10:27	6:30	
322	Leipnik					10:43	6:48	
328	Drahotusch (str. Nr. 140 1/2)			2:37	2:32	11:7	7:9	
334	Weisskirchen					11:17	7:29	
340	Böten (str. Nr. 149)			3:38	2:59	11:32	7:46	
346	Pohl					11:44	8:1	
352	Deutsch-Jassnik (str. 157 1/2)			3:51	3:15	12:58	8:14	
358	Zauchtel (Rest.)	Przyj.	4:5			12:8	8:29	
364	Neutitschein	Przyj.	4:40	4:40	3:26	12:17	8:39	
370	Zauchtel	Odj.	2:30			12:15	8:47	
376	Seitendorf (str. Nr. 165 1/2)	Przyj.	4:6	3:32	3:31	12:25	8:47	
382	Stauding (Rest.)	Przyj.			3:48	3:47	12:49	
388	Stramberg	Odj.			5:8	6:56		
394	Stramberg	Odj.			1:50		5:54	
400	Stiebnitz (przystanek)			3:50	3:49	12:52	9:19	
406	Schönbrunn (Rest.)	Przyj.	4:40	4:12	3:49	1:5	9:33	
412	N. Opawa	Przyj.	5:33	4:33	4:14	1:23	9:54	
418	O. Opawa	Odj.	2:52				11:16	
424	Schönbrunn	Odj.	4:41	4:20	4:21	1:33	10:9	
430	Mor.-Ostrawa (Rest.)	Przyj.	4:49	4:29	4:30	1:44	10:21	
436	a. Frydland	Przyj.	6:18	6:18	7:23	7:23	1:33	
442	b. Frydland	Odj.	1:56	1:56			7:55	
448	Mor.-Ostrawa	Odj.	4:51	4:33	4:34	1:52	10:26	
454	Oderberg (Rest.)	Przyj.	5:5	4:40	4:41	2:1	10:34	
460	Wrocław	Przyj.	10:10	10:10	4:51	2:13	10:48	
466	Berlin Friedrichsstr.		6:3	6:3	5:12		8:54	
472	Hamburg		2:42	2:42	5:46			
478	Cieszyn		6:56	6:56	7:14	7:14	12:1	
484	Koszyce		7:57	7:57			10:10	
490	Koszyce	Odj.	6:50	6:50			9:5	
496	Cieszyn		4:45	4:45		10:20	8:16	
502	Wrocław	Odj.	12:15	12:15			6:40	
508	Oderberg	Odj.	5:20	5:41	5:15	2:28	11:14	
514	Petrovitz		5:41	6:5	5:39	2:55	11:51	
520	Seibersdorf			6:17	5:50	3:8	12:8	
526	Pruchna			6:32	6:5	3:24	12:30	
532	Drahotusch (str. Nr. 222)					3:34	12:43	
538	Chybi			6:12	6:46	6:19	12:57	
544	Zabrzeż (str. Nr. 235)					6:28	1:19	
550	Dziedzice (Rest.)	Przyj.	6:30	7:5	6:38	4:10	1:31	
556	P. Bielsko-Biała	Przyj.	7:43	7:43	7:39	7:39	2:30	
562	Tarnowice		12:5	12:5	9:48	9:48	5:43	
568	Tarnowice	Odj.	3:25	3:25			10:38	
574	Bielsko-Biała	Odj.	4:54	4:54	6:8		12:37	
580	Dziedzice	Odj.	6:33	7:12	7:6	4:18	1:41	
586	Jawiszowice			7:29	7:24	4:39	2:4	
592	Oświęcim (Rest.)	Przyj.	6:58	7:43	7:39	4:56	2:23	
598	Skawina	Przyj.					8:50	
604	Głwice	Przyj.	10:10	10:10	10:41		5:6	
610	Wrocław	Odj.	12:15	12:15			6:40	
616	Głwice	Odj.	4:27	4:27	5:7		10:15	
622	Oświęcim	Odj.	7:1	7:50	7:45	5:4	2:33	
628	Chelnicki (przystanek)			8:3	7:58	5:19	2:52	
634	Chelnicki			8:14	8:14	5:32	3:8	
640	Chelnicki (przystanek)			8:26	8:26	5:48	3:27	
646	Trzebinia (Rest.)	Przyj.	7:35	8:35	8:34	5:58	3:40	
652	T. Granica	Przyj.	8:53					
658	Warszawa		6:15					
664	Warszawa	Odj.				9:15	6:—	
670	U. Granica					6:2	2:49	
676	S. Myslowice						12:5	
682	Trzebinia	Odj.	7:43	8:42	8:44	6:8	4:8	
688	Krzyszowice			9:4	9:7	6:35	4:37	
694	Zabrzeż			9:22	9:26	6:58	5:1	
700	Kraków (Rest.)	Przyj.	8:30	9:42	9:45	7:22	5:27	
706	Wieliczka	Przyj.		w noc.	prz. p.	rano	po poł.	
712	Lwów		5:16	11:13	9:7			
718	Brody			4:9	3:10			
724	Podwołoczyska		10:7	7:40	6:40			
730	Kijów		10:9	9:4				
736	Odessa		12:45	12:38	12:7			
742	Czerniowiec		9:52	1:5	9:52			
748	Jassy		8:30	8:30	6:15			
754	Bukareszt		5:—					

B. Kraków-Wiedeń.

Kilometry	STACYE	Pociąg posp. 2	Pociąg osob. 10	Pociąg osob. 12	Pociąg miesz. 24	Pociąg miesz. 26	Pociąg miesz. 28
		1. 2. kl.	1. 2. 3 kl.	1. 2. 3 kl.	1. 2. 3 kl.	1. 2. 3 kl.	1. 2. 3 kl.
—	Bukareszt	Odj.	11:—	—	11:—	—	—
6	Galacz		12: 5	8: 5	12: 5	—	—
12	Jassy		6:52	4: 8	6:52	—	—
18	Czerniowiec		3: 1	3:17	3:15	—	—
24	Odessa		8:45	12: 5	—	—	—
30	Kijów		8:—	9:15	—	—	—
36	Podwołoczyska		5:20	7:35	6: 2	—	—
42	Brody		7: 8	11:35	9:21	—	—
48	Lwów		10:26	4:43	3:45	—	—
54	Wieliczka		—	—	—	—	—
—	Kraków (Restauracya)	Odj.	rano	rano	po poł.	prze.p.	rano
14	Zabierzów		6:55	5:40	5:—	9:30	5:—
26	Krzyszowice		7:29	6: 1	3:22	10: 1	5:30
40	Trzebinia (Restauracya)	Przyj.	7:46	6:22	3:45	10:33	5:59
—	R. Mysłowice	"	11:24	6:42	4: 7	11: 4	6:28
—	T. Granica		11:25	—	—	—	—
—	Warszawa		9:50	—	—	—	8:53
—	Warszawa	Odj.	9:15	—	—	—	6:15
—	U. Granica		6: 2	—	6:—	—	—
—	Trzebinia	Odj.	7:54	—	2:49	—	—
44	Chrzanów (Przystanek)		—	6:48	4:17	11:20	6:42
51	Libiąż		—	6:57	4:27	11:33	6:55
57	Chelmek (Przystanek)		—	7:12	4:39	11:49	7:20
65	Oświęcim (Restauracya)	Przyj.	8:28	7:22	4:50	12: 3	7:34
—	Głiwice		10:41	7:34	5: 2	12:19	7:49
—	Wrocław		2:24	10:41	10:10	5: 6	10:10
—	Głiwice	Odj.	5: 7	—	—	8:58	—
—	Skawina		8:31	5: 7	10:15	4:27	—
74	Oświęcim		8:58	7:40	5: 8	12:36	8:58
86	Jawiszowice	Przyj.	9:40	7:57	5:24	12:55	8:25
—	Dziedzice		3:17	8:14	5:42	1:17	8:48
—	P. Bielsko-Biała		9:40	9:40	7:43	2:30	—
—	Tarnowice		4:—	3:17	12: 5	5:43	—
—	Tarnowice	Odj.	7:40	4:—	3:25	10:38	—
91	Q. Bielsko-Biała		9: 3	7:40	4:54	12:37	—
100	Dziedzice		—	8:21	5:52	1:32	9: 1
104	Zabrzeż (str. Nr. 235)		—	—	—	1:43*	9:12*
109	Chybi		—	8:41	6:13	2: 3	9:33
116	Drahotomyśl (str. Nr. 222)		—	—	—	2:13*	9:44*
119	Pruchna		—	8:56	6:29	2:27	10: 2
122	Seibersdorf		—	9: 9	6:41	2:42	10:18
137	Petrowitz		—	9:49	6:52	2:59	10:33
142	Oderberg (Restauracya)	Przyj.	10: 6	9:41	7:12	3:26	11: 1
—	Wrocław		6:10	—	6:10	10:10	—
—	Cieszyn		12: 1	12: 1	9:45	6:56	—
—	Koszycze		10:10	10:10	—	7:57	—
—	Koszycze	Odj.	9: 5	9: 5	6:50	—	—
—	Cieszyn		8:16	8:16	5:51	2:12	10:20
—	Hamburg		4:—	4:—	10:45	—	—
—	Berlin Friedrichsstrasse		10:53	10:53	8:27	—	—
—	Wrocław		6:40	6:40	4:10	—	—
—	Oderberg		10:31	10:41	7:53	3:41	11:43
143	Hruschan		—	10:51	8: 3	3:56	11:59
146	M.-Ostrawa	Przyj.	10:44	10:57	8: 9	4: 4	12: 7
—	a. Frydland		1:33	1:33	—	6:18	7:23
—	b. Frydland	Odj.	7:55	7:55	6:33	1:56	—
—	M.-Ostrawa		10:45	11:—	8:13	4:13	12:22
151	Schönbrunn (Restauracya)	Przyj.	10:53	11: 9	8:22	4:22	12:35
—	N. Opawa		12:37	12:37	10: 5	5:33	4:10
—	O. Opawa	Odj.	9:—	9:—	7:14	2:52	11:16
162	Schönbrunn		10:54	11:14	8:28	4:35	12:49
168	Stiebnig (Przystanek)		—	—	8:43	4:57	1:12
—	Stauding (Restauracya)	Przyj.	—	11:36	8:54	5:11	1:27
—	Stramberg		—	12:59	—	—	5:25
—	Stramberg	Odj.	—	9:—	5:54	1:50	—
175	Stauding		—	11:37	8:56	5:17	1:32
180	Seitendorf (str. Nr. 165½)	Przyj.	11:27	11:54	9:13	5:45	1:48*
—	Zauchtel		12:35	12:35	9:50	—	2: 1
—	Neutitschein		10:40	10:40	8:15	2:30	4:15
—	Neutitschein	Odj.	11:28	11:57	9:18	5:57	1:25
184	Zauchtel		—	—	—	5:57	2: 9
191	Deutsch-Jassinik (str. 157¾)		—	—	6: 8	6:18	6:18
195	Pohl		11:43	12:15	9:37	6:20	2:38
201	Bölten (str. Nr. 149)		—	—	6:40	2:50	6:51
206	Weisskirchen		11:59	12:33	9:58	7:—	7:6
210	Drahotomisch (str. Nr. 140¼)		—	—	7:11	3:20	7:28
214	Leipnik		—	12:52	10:17	7:31	3:20
222	Radwanitz (str. Nr. 130)	Przyj.	12:32	1:11	10:37	8: 3	3:42
229	Przerów (Restauracya)		—	—	8: 3	4:14	3:58
—	L. Olomunice		2:45	2:45	11:28	10:23	8:30
—	W. Berno		3:58	3:58	3:18	—	8:40
—	V. Berno	Odj.	6:12	11:18	5:40	—	9:30
—	M. Olomunice		11:24	1:16	9:35	6:55	3:52
—	Przerów		12:38	2: 6	11: 2	8:29	4:55
237	Rzikowitz		—	2:18	11:14	8:46	5:10
244	Hullein (Restauracya)	Przyj.	12:55	2:28	11:24	9:—	3:36
—	Kromierz		1:31	3:18	—	9:38	5:23
—	Holleschau		1:33	3:38	—	—	6:18
—	Holleschau	Odj.	11:43	1:42	—	—	6:37
—	Kromierz		11:45	1:42	—	7:57	4:30
—	Hullein		12:56	2:32	11:29	9: 9	5:27
247	Zahlenitz (str. Nr. 111)		—	—	9:16*	5:32*	3:59
252	Qnassitz-Thumastchau		—	2:44	11:41	9:29	5:41
258	Ottrokowitz (str. Nr. 103)		—	—	11:50*	9:42	5:44
263	Napagedl		—	3: 2	12: 1	10:—	5: 7
269	Babitz (str. Nr. 94)		—	—	—	—	6:18*
275	W.-Hradisch (Restauracya)	Przyj.	1:30	3:17	12:17	10:22	5:17
—	W.-Brod		4:43	4:43	—	7:42	6:29
—	W.-Brod	Odj.	10:30	2:—	—	8:53	5:37
281	W.-Hradisch		1:32	3:21	12:22	10:32	6:33
288	Poleschowitz (str. Nr. 86)		—	3:30*	—	10:46	6:46
—	Bisenz-Pisek (Restauracya)	Przyj.	1:46*	3:41	12:44	11:—	6:59
—	Gaya		3:—	—	—	—	9:39
—	Gaya	Odj.	12:10	—	—	—	5:45
293	Bisenz-Pisek		1:46*	3:44	12:49	11:10	7: 4
302	Liderowitz (str. Nr. 77)		—	—	—	—	6:34*
309	Strassnitz-Rohatetz		—	4: 4	1:12	11:42	7:31
314	Göding		2: 9	4:18	1:30	12: 6	7:48
319	Luschitz (Przystanek)		—	4:26*	—	12:18	8:—
318	M. Neudorf		—	4:34	1:51	12:34	8:11
330	Lundenburg (Restauracya)	Przyj.	2:34	4:49	2: 9	12:54	8:30
—	C. Berno		4:53	—	8:38	5:17	10:39
—	G. Neusiedl-Dürnholz		—	—	—	—	12:39
—	G. Zellerndorf		—	—	—	—	5:15
—	H. Zellerndorf	Odj.	2:38	9:35	2:19	1: 8	8:44
338	Lundenburg		—	4:57	—	1:23	9: 3
342	Bernhardsthal (Przystanek)		—	—	—	1:33*	9:14
349	Kahensburg (str. Nr. 43)		—	—	5:24	2:50	1:47
354	Hohenaut		—	—	5:36	3: 5	2: 1
363	Drösing		3:15	5:50	3:23	2:20	10: 8
369	Dürnkurt		—	6: 1	—	2:33	10:22
373	Stillfried (Przystanek)		—	6: 9	3:45	2:43	10:33
382	Angern		—	6:21	4:—	2:58	10:48
—	Gänsersdorf (Restauracya)	Przyj.	3:36	7:11	7:56	—	—
—	E. Marchegg		4:19	3:18	11:55	—	—
—	Tepla-Trenczyn-Tepl.		—	5:57	1:44	—	—
—	Budapeszt		9:12	—	—	—	—
—	Gänsersdorf	Odj.	3:39	6:26	4: 8	3: 6	10:58
395	Wagram		—	6:45	4:30	3:29	11:22
399	Süssenbrunn (Przystanek)		4:11	—	4:41	3:40	11:33
403	Flörsdorf		4:20	—	7: 7	4:59	11:52
408	Wieden (Restauracya)	Przyj.	—	7:18	5:10	4:12	12: 6
—	—		—	—	—	—	7: 7

G. Lundenburg-Zellerndorf.

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 601	Pociąg miesz. 603	Pociąg miesz. 605	Pociąg miesz. 607
1	A. i C. Wiedeń	Odj. 8—	8:30	6:45	
13	B. Przerów	" 4:55	3:15	4:55	
18	D. Berno	" 6—	6:32	6—	
24	Lundenburg (Restauracya)	Odj. 10:45	11:15	9:05	
30	Feldsberg	" 11:33	12:01	9:48	
35	Voitelsbrunn (strażnik Nr. 63 f.)	" 11:47	12:16	10:02	
	Nikolsburg	" 12:09	12:50	10:19	
	Bratelsbrunn (strażnik Nr. 72 f.)	Przyj. 12:25	1:08	10:37	
	Neusiedl-Dürnholz (Restauracya)	" 12:39	1:24	10:50	
	J. Grussbach-Schönau	Przyj. 1:48	wnoy		
	K. Grussbach-Schönau	Odj. 11:45			
51	Neusiedl-Dürnholz	Odj. 1:45	5:35		
58	Laa	" 2:42	6:28		
61	Pernhofen-Wulzeshofen	" 3:16	6:59		
66	Zwingendorf (strażnik Nr. 93 f.)	" 3:29	7:12		
66	Kadolz-Mailberg	" 3:54	7:33		
71	Hadres-Markersdorf (przystanek)	" 4:44	7:51		
76	Haugsdorf	" 4:59	8:19		
79	Pernersdorf-Pfaffendorf (przystanek)	Przyj. 5:15	8:50		
84	Zellerndorf (Restauracya)	" 5:15	8:50		
	Znaim	po pol. rano			
	Wiedeń O. M. W. B.	Przyj. 9:08	10:08		
	Sigmundsherberg-Horn	" 10:19	10:19		

H. Zellerndorf-Lundenburg.

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 602	Pociąg miesz. 604	Pociąg miesz. 606	Pociąg miesz. 608
1	Znaim	Odj. 7:10	5:53		
13	Wiedeń O. N. W. B.	" 7:56	5:42		
18	Sigmundsherberg-Horn	" 7:56	5:42		
24	Zellerndorf (Restauracya)	Odj. 9:35	7—		
30	Pernersdorf-Pfaffendorf (przystanek)	" 9:51	7:17		
35	Haugsdorf	" 10:13	7:41		
41	Hadres-Markersdorf (przystanek)	" 10:31	8—		
46	Kadolz-Mailberg	" 10:53	8:22		
51	Zwingendorf (strażnik Nr. 93 f.)	" 11:10	8:39		
56	Pernhofen-Wulzeshofen	" 11:29	8:58		
61	Laa	" 11:58	9:26		
66	Neusiedl-Dürnholz (restauracya)	Przyj. 12:47	10:15		
	J. Grussbach-Schönau	Przyj. 1:48	wnoy		
	K. Grussbach-Schönau	Odj. 11:45			
55	Neusiedl Dürnholz	Odj. 1:12	3:15		
60	Bratelsbrunn (strażnik Nr. 72 f.)	" 1:27	3:30		
67	Nikolsburg	" 2:02	4:05		
71	Voitelsbrunn (strażnik Nr. 63 f.)	" 2:20	4:23		
76	Feldsberg	" 2:43	4:43		
84	Lundenburg (Restauracya)	Przyj. 3:17	5:17		
	B. i D. Wiedeń	po pol. rano			
	A. Przerów	Przyj. 7:18	8:10		
	C. Berno	" 9:16	11:31		
		" 4:53	9:01		

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 651	Pociąg miesz. 652
1	Neusiedl-Dürnholz (Rest.)	Odj. 1:30	1:45
9	Grussbach-Schönau (Rest.)	Przyj. 1:48	1:58
18	Berno	po południu 4:30	przed połud. 12:13

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 809	Pociąg osob. 811	Pociąg miesz. 823	Pociąg miesz. 825	Pociąg miesz. 827	Pociąg miesz. 829
1	A. Wiedeń	Odj. 11—	2:25	2:25	10—	8:30	8—
10	B. Przerów	" 5:40	3—	9:30	5—	5:40	5:40
16	B. Kraków	" 6:55	3—	9:30	5—	6:55	6:55
23	V. Berno	" 11:18	5:40	10:55			
	Przerów (Rest.)	Odj. 2:55	10:54	wnoy 6:10	wnoy 6:10	2:38*	2:38*
6	Roketnitz (st. N. 138 d.)	" 3:10	11:09	6:32*	6:32*	2:48	2:48
14	Grügan (str. Nr. 136 d.)	" 3:29	11:28	6:50	6:50	3:02*	3:02*
23	Ołomuniec (Rest.)	Przyj. 3:29	11:28	7:05	7:05	3:16	3:16
	Y. Sternberg	po pol. 4:21	12:23	7:23	7:23	4:43	4:43
	Z. Nezamislitz	" 6:19	12:30	7:44	7:44	6:19	6:19
	Jägerndorf	" 7:29	12:44	7:19	7:19	7:29	7:29
	Czellechowitz	" 5:53	—	7:21	7:21	5:53	5:53
	Praga	" 9:40	6:45	3:26	3:26	9:40	9:40
	Teplitz	" 4:54	11:55	8:19	8:19	4:54	4:54
	Karlsbad	" 4:33	3:37	8:12	8:12	4:33	4:33
	Pranzenbad	" 6:34	5:39	—	—	6:34	6:34
	Eger	" 6:30	5:35	9:35	9:35	6:30	6:30
	Marienbad	" 8:02	9:47	—	—	8:02	8:02

M. Ołomuniec-Przerów.

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 810	Pociąg osob. 812	Pociąg miesz. 824	Pociąg miesz. 826	Pociąg miesz. 828	Pociąg miesz. 830
1	Marienbad	Odj. 8:05	—	5:15	—	5:15	—
8	Eger	" 9:10	—	—	—	—	—
14	Pranzenbad	" 11:15	—	6:45	—	6:45	—
21	Teplitz	" 11:46	—	8:03	—	8:03	—
28	Praga	" 7:15	—	11:30	—	1:20	—
	Jägerndorf	" 3:05	—	—	—	7:28	—
	Czellechowitz	" 8:45	—	4:18	—	8:59	—
	Z. Sternberg	" 8:45	—	—	—	10:41	—
	Y. Nezamislitz	" 8:50	—	—	—	8:36	—
8	Ołomuniec (Rest.)	Odj. 1:16	9:35	6:55	3:52	12:42	11:27
14	Grügan (st. N. 136 d.)	" 1:36	9:56	7:10	4:06	11:41*	11:41*
18	Brodek	" 1:36	9:56	7:26	4:21	1:06	11:56
23	Roketnitz (st. N. 128a)	Przyj. 1:50	10:10	7:35*	4:30*	1:23	12:17
	Przerów (Rest.)	" 1:50	10:10	7:47	4:42	1:23	12:17
	A. Kraków	Odj. 8:30	—	—	—	8:30	—
	B. Wiedeń	" 9:42	7:22	7:22	5:27	9:45	9:42
	W. Berno	" 7:18	5:10	4:12	12:05	4:20	4:20
		" 3:18	—	9:30	—	3:58	—

N. Schönbrunn-Opawa.

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 909	Pociąg miesz. 923	Pociąg miesz. 925	Pociąg miesz. 927
1	A. Wiedeń	Odj. 8—	8:30	10—	—
15	B. Wiedeń	" 11—	—	—	—
24	A. Kraków	" 9:30	—	5:40	3—
29	B. Kraków	" 9:30	—	6:55	—
35	Schönbrunn (Restauracya)	Odj. 4:46	4:33	11:23	8:52
41	Dielbau (przystanek)	" 4:58	4:40	11:40	9—
47	Freiheitau	" 5:10	5:09	12—	9:29
53	Oppahof-Stettin (przystanek)	" 5:20	5:14	12:16	9:44
59	Komorau (przystanek)	" 5:26	5:14	12:26	9:54
65	Opawa (Restauracya)	Przyj. 5:33	5:45	12:37	10—
71	Jägerndorf	Odj. 7:28	7:18	2:22	—

O. Opawa-Schönbrunn.

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 912	Pociąg miesz. 924	Pociąg miesz. 926	Pociąg miesz. 928
1	Jägerndorf	Odj. 7:14	2:52	1:14	7:31
5	Opawa (Restauracya)	Odj. 7:22	3:05	1:23	9—
15	Komorau (przystanek)	" 7:28	3:16	1:38	9:18
21	Oppahof-Stettin (przystanek)	" 7:39	3:35	1:56	9:34
29	Freiheitau	" 7:50	3:51	1:21	9:47
	Dielbau (przystanek)	Przyj. 8—	4—	12:27	10—
	Schönbrunn (Restauracya)	" 8:1	4—	12:27	10—
	A. Kraków	wiecz. 8:30	po pol. 8:30	wnoy 8:30	prz. pl. 8:30
	B. Wiedeń	" 9:42	7:22	5:27	—
	W. Berno	" 5:10	4:12	12—	4:20
		" 7:18	—	7:18	—

P. Dziedzice-Zywiec-Zabłocie.

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 1023	Pociąg miesz. 1025	Pociąg miesz. 1027	Pociąg miesz. 1029
1	A. Wiedeń	Odj. 8:30	10—	8:30	8—
15	B. Kraków	" 9:30	—	5:40	3—
21	B. Kraków	" 9:30	—	6:55	—
29	Wrocław	" 6:18	—	10:20	—
35	Pszczyna Pless	" 5:53	1:12	8—	5:41
41	Dziedzice (Restauracya)	Odj. 7:11	2—	9:12	7:15
47	Bielsko-Biała (Restauracya)	Przyj. 7:39	2:30	9:40	7:43
53	Łodygowice (strażnik Nr. 259 g.)	" 7:39	2:30	9:40	7:43
59	Zywiec-Zabłocie (Restauracya)	Przyj. 7:39	2:30	9:40	7:43
		" 11:17	9:58	8—	8—
		" 10:45	8:50	8:50	8:50
		" 11:17	9:12	8:50	8:50
		" 11:17	9:12	8:50	8:50

Q. Żywiec-Zabłocie-Dziedzice.

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 1024	Pociąg miesz. 1026	Pociąg miesz. 1028	Pociąg miesz. 1030
1	A. Wiedeń	Odj. 8:30	10—	8:30	8—
15	B. Kraków	" 9:30	—	5:40	3—
21	B. Kraków	" 9:30	—	6:55	—
29	Wrocław	" 6:18	—	10:20	—
35	Pszczyna Pless	" 5:53	1:12	8—	5:41
41	Dziedzice (Restauracya)	Odj. 7:11	2—	9:12	7:15
47	Bielsko-Biała (Restauracya)	Przyj. 7:39	2:30	9:40	7:43
53	Łodygowice (strażnik Nr. 259 g.)	" 7:39	2:30	9:40	7:43
59	Zywiec-Zabłocie (Restauracya)	Przyj. 7:39	2:30	9:40	7:43
		" 11:17	9:58	8—	8—
		" 10:45	8:50	8:50	8:50
		" 11:17	9:12	8:50	8:50
		" 11:17	9:12	8:50	8:50

R. Trzebinia-Mysłowice.

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 1101	Pociąg miesz. 1103	Pociąg miesz. 1105	Pociąg miesz. 1107
1	A. Wiedeń	Odj. 11—	8:30	—	—
15	A. Wiedeń	" 5—	6:55	6:55	6:55
21	B. Kraków	" 7:53	9:51	—	—
27	Trzebinia (Restauracya)	Odj. 8:15	10:18	—	—
33	Cieszkowice (przystanek)	" 8:24	10:30	—	—
39	Szczakowa (Restauracya)	Przyj. 8:24	10:30	—	—
45	Szczakowa (Restauracya)	Odj. 10:55	6:30	—	—
51	Mysłowice (Restauracya)	" 11:24	7—	5—	—
	Katowice	" 1—	7—	—	—
	Wrocław	" 6:10	—	—	—

S. Mysłowice-Trzebinia.

Kilometry	STACYE	Pociąg osob. 1111	Pociąg miesz. 1113	Pociąg miesz. 1115	Pociąg miesz. 1117
1	Wrocław	Odj. 11—	8:30	—	—
15	Katowice	" 11:17	—	—	—
21	Mysłowice (Restauracya)	" 7:54	—	12:15	—
27	Szczakowa (Restauracya)	Przyj. 8:29	—	12:38	—
33	Szczakowa (Restauracya)	Odj. 6:47	1—	3:17	—
39	Cieszkowice (przystanek)	" 6:58	1:15	3:29	—
45	Trzebinia (Restauracya)	Przyj. 7:18	1:39	3:52	—
	A. Kraków	po pol. 9:45	3:15	5:27	—
	B. Wiedeń	" 4:20	—	5:10	—

T. Szczakowa-Granica.

Kilom.	STACYE	Pociąg osob. 1111 1, 2, 3 kl.	Pociąg osob. 1113 1, 2, 3 kl.	
— 3	A. Wiedeń	Odj. 11—	8:30	
	A. Wiedeń	" 5—	6:55 7:55	
	B. Kraków	" 7:53	9:51	
	Szczakowa (Restauracya)	Odj. 8:48	prz. p. 11:20	
	Gnicza (Restauracya)	Przyj. 8:53	wiecz. 11:25	
	Warszawa	Przyj. 6:15	prz. p. 9:50	
	St. Petersburg	" 5:55	10:20	
	Moskwa	" 8—	—	

